Centre Céramique

Meerjarenplan 2026 – 2029

Versie: juli 2026

de Bibliotheek Maastricht

maastricht museum

Natuurhistorisch Museum Maastricht

CULTUURMAKERS MAASTRICHT

Kaleidoscoop cultuureducatie

We zijn er voor iedereen

Van ontdekkers en verbinders tot kenners

Inhoudsopgave

07 Voorwoord

08 Samenvatting

14 Één organisatie: Vijf publieksmerken
Vijf publiekslocaties

31 De vijf publieksmerken

66 Bijlage 1

Geen vastomlijnd eindbeeld, maar een gedeelde koers

Voorwoord

Voor u ligt het meerjarenplan van Centre Céramique. Dit plan volgt op het eerdere plan uit 2022 en is ontstaan uit gesprekken, reflecties en gezamenlijke afwegingen binnen onze organisatie. Het bouwt voort op onze ervaring in de stad als culturele instelling met het grootste publieksbereik in Maastricht. Wat we vanuit die positie dagelijks zien en tegenkomen in de praktijk komt terug in dit meerjarenplan. Tegelijkertijd kijkt het vooruit: naar ontwikkelingen in Maastricht, naar maatschappelijke vragen die op ons afkomen en naar de rol die wij daarin willen blijven spelen.

In dit plan verwoorden we de richting die we de komende jaren willen volgen. Niet als vastomlijnd eindbeeld, maar als een gedeelde koers. We beschrijven waar we onze energie op willen richten en hoe we onze betekenis voor inwoners, wijken en de stad verder willen verdiepen. Daarbij zoeken we steeds de balans tussen ambitie en realisme, tussen beleid en dagelijkse praktijk.

Dit meerjarenplan is bedoeld als uitnodiging: om mee te lezen, om het gesprek te voeren en om samen verder te bouwen. Het vormt een basis om de komende jaren op voort te gaan, met ruimte voor leren, bijstellen en ontwikkelen.

Wim Hupperetz
directeur Centre Céramique

Samenvatting

Centre Céramique als strategische partner van de stad

In deze samenvatting gaan we in op de koers voor de komende jaren en keuzes die gemaakt zijn in de belangrijkste overkoepelende thema's. Centre Céramique is een gemeentelijke organisatie die gemeentelijke en landelijke beleidsterreinen als uitgangspunt neemt, zoals: Cultuurbeleid (inclusief erfgoed), Onderwijs (met name leesbevordering, cultuureducatie en bestrijding laaggeletterdheid), Sociaal domein (bv. participatie en sociale cohesie), Brede welvaart (bevorderen van kansengelijkheid) en Sport (straatcultuur, dans en bewegen). De Gemeente Maastricht zet de komende jaren in op partners die integraal, opgavegericht, wijkgericht en datagedreven werken. Het gaat om organisaties die niet alleen uitvoeren, maar bijdragen aan brede maatschappelijke doelen: sterkere wijken, kansengelijkheid, een gezonde leefomgeving, sociale cohesie, talentontwikkeling en een toekomstbestendige stadsontwikkeling. Centre Céramique is al lange tijd zo'n organisatie, maar deze rol wordt niet altijd expliciet benoemd.

Datagedreven sturen op impact

Een belangrijk nieuw accent in ons meerjarenplan is de route die we uitgestippeld hebben om te komen tot datagedreven sturen op impact. In de eerste plaats creëert het meer eigenaarschap onder de medewerkers. Het doel is om concreter te laten zien en ook te evalueren wat de impact is van onze organisatie en de diverse onderdelen. In de tweede plaats geeft het meer inzicht in welke impact er verbonden is aan de verschillende onderdelen van onze organisatie en welke voorwaarden daarvoor noodzakelijk zijn. Door helder te maken welke impact verbonden is aan bepaalde taken en functies van onze organisatie, creëren we dus ook meer draagvlak.

Om te komen tot een geïntegreerde aanpak van datagedreven sturen op impact investeren we in systemen, onze medewerkers en partners (Informatie & Automatisering). Centre Céramique heeft die beweging gemaakt met behulp van de Theory of Change, de ontwikkeling van meetpunten per merk en team, en het opzetten van een lerende PDCA-cyclus (plan, do, check, act). Vanuit deze aanpak liggen er grote kansen om onze rol als data- en impactpartner verder te versterken. Daarbij zal portofolio management en projectmatig werken nog meer aandacht krijgen.

Identiteit en verbinding

Verder speelt erfgoed, cultuur en collectievorming een belangrijke rol in hoe Maastricht zich ontwikkelt als aantrekkelijke, leefbare en herkenbare stad. Het belang van identiteit, ruimte voor verhalen en verbinding in wijken en het centrum is evident. Centre Céramique — via het Maastricht Museum, Bibliotheek Maastricht, Kaleidoscoop, Cultuurmakers Maastricht en het Natuurhistorische Museum Maastricht — beheert, vertelt en activeert die verhalen. Via participatie, erfgoedprojecten, exposities en educatieprogramma's verbinden we inwoners met de geschiedenis, waarden en toekomst van de stad. Daarmee leveren we een directe bijdrage aan de sociale samenhang, het gevoel van thuis en de aantrekkelijkheid van de stad voor bewoners, studenten en bezoekers.

Toegankelijkheid en inclusie

Op toegankelijkheid sluiten we naadloos aan bij de gemeentelijke ambitie voor een duurzame, inclusieve stad. Toegankelijkheid wordt op meerdere manieren benoemd: fysiek, sociaal, digitaal en economisch. Centre Céramique werkt al jaren langs precies deze vier lijnen. Via onze gebouwen, onze collectie, onze digitale dienstverlening en onze programmering verlagen we drempels en vergroten we toegankelijkheid voor alle inwoners, ongeacht leeftijd, achtergrond of taalvaardigheid. Daarmee dragen we bij aan de gelijkwaardige, gastvrije stad die in het beleid wordt nagestreefd. Toegankelijkheid en inclusiviteit zijn kernprioriteiten, maar versnipperd belegd. In de huidige situatie lopen diverse acties reeds via de (interne) werkgroep/ambassadeurs Diversiteit Inclusie en Gelijkwaardigheid. We zien dat gebouwen nog vaak fysieke drempels bevatten en dat vraagt om een integrale en structurele aanpak. Het personeel kan en mag diverser, maar dat is ook een kwestie van langjarige aanpak. We willen sterker zichtbaar maken wat al gebeurt, én gericht verbeteren waar benodigde stappen ontbreken. In onze communicatie dragen we actief de waarden van Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid uit en ondersteunen we de boodschap dat iedereen zich gezien, welkom en vertegenwoordigd voelt.

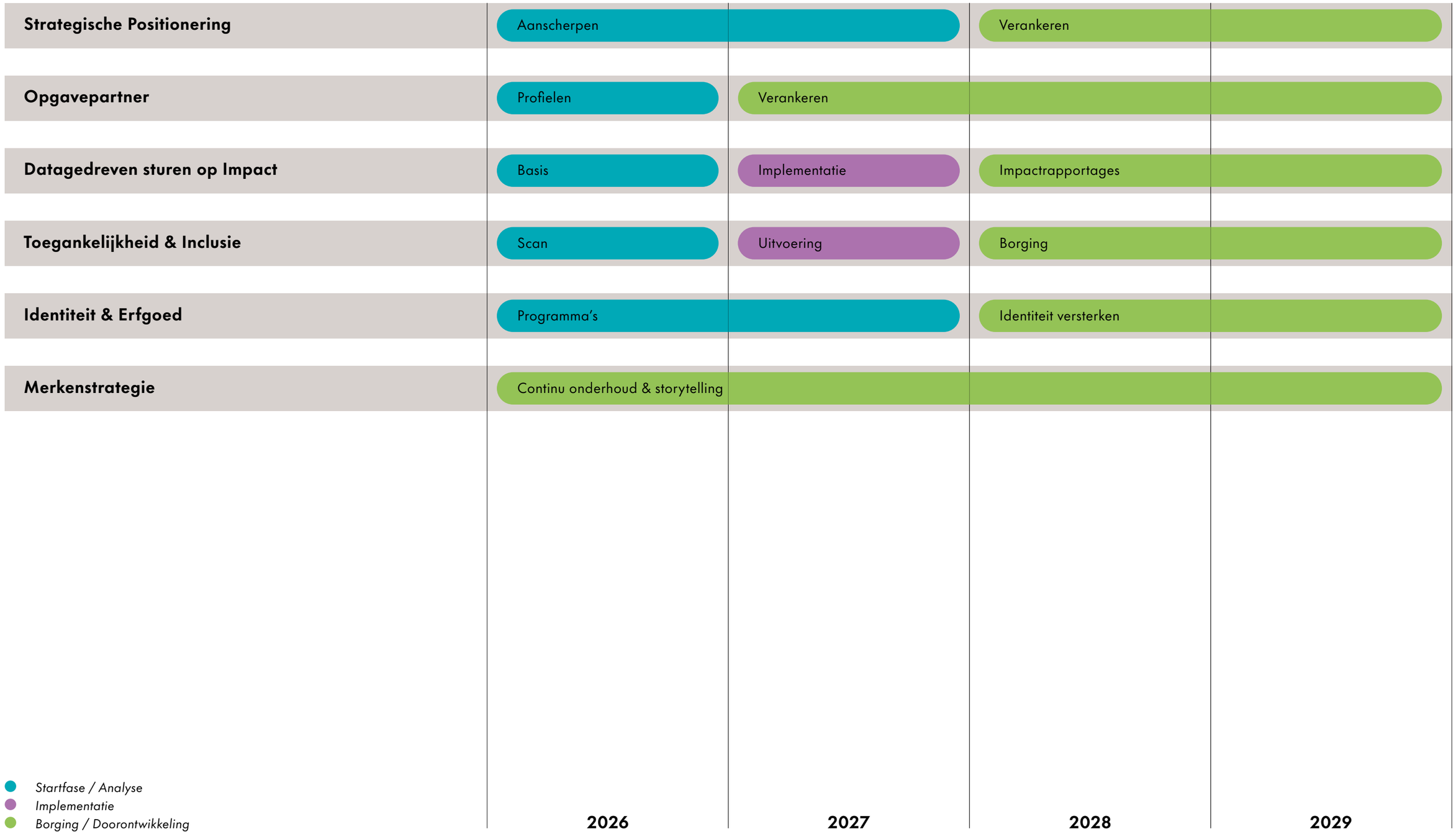
Merkenstrategie

In het vorige meerjarenplan is ingezet op een nieuwe merkenstrategie. Hierbij kozen we voor vier verschillende publieksmerken. Later is daar Kaleidoscoop als vijfde publieksmerk aan toegevoegd. Centre Céramique moet gezien worden als onze organisatienaam en is uiteraard ook een locatie. De merkenstructuur werkt intern goed en extern ook steeds beter. Er is geen reden om structuur te wijzigen zolang we focus blijven houden op het vertellen van het verhaal.

Thema	Belangrijkste Actiepunten	Prioriteit
Strategische positionering	Centre Céramique explicieter profileren als strategische partner; verbinding tussen cultuur, kennis, leren, gezondheid en identiteit.	Middel
Van uitvoerder naar opgavepartner	Actief bijdragen aan kansengelijkheid, sterke wijken, talentontwikkeling en brede welvaart.	Hoog
Toegankelijkheid & inclusie	Integrale aanpak van fysieke, sociale, digitale en economische toegankelijkheid; verantwoordelijkheden beter borgen.	Hoog
Identiteit & erfgoed	Verhalen van Maastricht activeren via musea, bibliotheek en participatieprojecten. Inzetten op meer educatie.	Middel
Merkenstrategie	Voortzetten van vijf publieksmerken; focus op storytelling.	Laag

Globale tijdsplanning

Eén organisatie

Vijf publieksmerken
Vijf publiekslocaties

Centre Céramique

Het cultureel kloppende hart van Maastricht

Centre Céramique is hét bruisende centrum voor cultuur, kennis en ontmoeting in Maastricht. Onder één dak komen vijf sterke merken samen: Bibliotheek Maastricht, Cultuurmakers Maastricht, Kaleidoscoop, Maastricht Museum en het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Daarnaast bieden wij ruimte aan vier kunstscholen: De Zuiderlingen, KUMA Muziekschool Maastricht, Dansatelier Maastricht en de Vrije Academie Maastricht. Samen met een grote diversiteit aan partners zetten onze teams en clusters hun talent en expertise in om een rijk en samenhangend cultureel aanbod te creëren voor bewoners én bezoekers. Daarbij hanteren we een werkwijze die gericht is op samen-werking, dialoog en impact.

Vanuit vijf publiekslocaties in de stad focussen wij op burgerparticipatie, creativiteit, cultuureducatie en verdieping. De Bibliotheek stimuleert lezen, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen. Cultuurmakers Maastricht en Kaleidoscoop prikkelen creativiteit, kunst, cultuureducatie en - participatie. En onze musea zorgen voor ons culturele erfgoed én historische en natuurwetenschappelijke inzichten.

Vijf publieksmerken; herkenbaar en stevig gepositioneerd

Bibliotheek
Het merk Bibliotheek staat stevig, maar het beeld van de traditionele bibliotheek is nog dominant. Dus werken we hard, naast alle landelijke campagnes vanuit het bibliotheeknetwerk, om onze bredere maatschappelijke functie meer zichtbaar te maken en onze huidige leden en volgers actiever te betrekken. Als ambassadeurs kunnen zij bijdragen aan een groter bereik. De versterking van de netwerkbibliotheek binnen zorg en welzijn helpt ons bovendien om laaggeletterde en digitaal minder-vaardige inwoners beter te bereiken.

Maastricht Museum
Maastricht Museum is een relatief nieuw merk dat zich de komende jaren ontwikkelt tot een duurzaam, participatief stadsmuseum dat verleden en heden verbindt en actief de dialoog stimuleert. Het museum positioneert zich als dé autoriteit op het gebied van de Maastrichtse geschiedenis. We versterken onze zichtbaarheid met een krachtig en consistent merk en vertellen het verhaal van de stad samen met inwoners, partners en experts.

Natuurhistorisch Museum Maastricht
Als hét familiemuseum van Maastricht vertelt het Natuurhistorisch Museum Maastricht actief en toegankelijk het verhaal van het Krijt en biodiversiteit. Het museum staat aan de vooravond van een verandering tot een uitnodigende, eigentijdse en toekomstbestendige plek voor kleine én grote ontdekkers.

Voor iedereen, door iedereen

Cultuurmakers Maastricht
Cultuurmakers Maastricht is als publieksmerk verbonden aan het kernthema cultuurparticipatie stimuleren. Cultuurmakers Maastricht is hét platform voor cultuurparticipatie en zet cultuur in als middel voor maatschappelijke uitdagingen. Als verbinder, aanjager en coach helpen we inwoners, makers en organisaties om ideeën vorm te geven en tot uitvoering te brengen. De komende jaren richten we ons op het versterken van cultuurparticipatie in buurten en wijken, zodat zoveel mogelijk Maastrichtenaren kunnen meedoen, maken en zich via cultuur met elkaar verbinden.

Kaleidoscoop
Kaleidoscoop is het expertisecentrum voor cultuureducatie en fungeert als adviseur, intermediair en organisator voor scholen, culturele instellingen en kunstdocenten die werken met kinderen en jongeren. De komende jaren versterken we de zichtbaarheid en profilering van Kaleidoscoop, zodat scholen, culturele partners en beleidsmakers ons nog beter weten te vinden als expertisecentrum voor cultuureducatie.

Vijf publiekslocaties; elk met een eigen uitstraling

Centre Cérmique en de vijf publieksmerken werken vanuit vijf publiekslocaties. Maastricht Museum, Bibliotheek Maastricht en de organisatie Centre Céramique werken aan de Avenue Céramique in Maastricht. Het is een markante plek waar we jong en oud, bezoekers en toeristen verwelkomen, waar talentvolle muzikanten kunnen groeien en repeteren, en waar we mensen de weg wijzen naar cultuur. Daarnaast bieden we ondersteuning via het Informatiepunt Digitale Overheid en verzorgen we (digitale) cursussen en andere activiteiten. Met ruim een half miljoen bezoekers per jaar is Centre Céramique het meest bezochte, laagdrempelige en toegankelijke cultuurpodium van de stad. Hier kun je ontdekken, ontmoeten, leren, ontwikkelen, kennis delen, uitgedaagd worden, werken, genieten en ontspannen.

Bibliotheek Maastricht realiseert naast haar hoofdvestiging in Centre Céramique ook publiekslocaties in de wijken Malpertuis en de Heeg in Maastricht.

Het Natuurhistorisch Museum Maastricht ligt aan het De Bosquetplein in Maastricht en is gevestigd in een Rijksmonument met een prachtige museumtuin.

In het Kumulusgebouw aan de Herbenusstraat is ruimte voor dans, beeldende kunst en theater. Het gebouw beschikt over meerdere vergaderruimtes, een volwaardige theaterzaal met 125 zitplaatsen en een sfeervolle foyer. Ook Theater aan het Vrijthof programmeert hier voorstellingen. Met de transitie van de kunstscholen van Kumulus van aanbieder naar facilitator is de naam als publieksmerk komen te vervallen. Hierdoor is ruimte ontstaan voor de merken van de cursusaanbieders op het gebied van theater, beeldende kunst, dans en muziek. Onderzocht wordt wat we de komende jaren met de locatienaam Kumulus gaan doen.

Samen maatschappelijke impact creëren; dat is onze strategie

Centre Céramique draagt, als organisatie-onderdeel van Gemeente Maastricht, bij aan kwaliteit van leven en kansengelijkheid in Maastricht. Onze sterke merken maken dat mensen (ook bezoekers van buiten de stad) zich verbonden voelen, betekenis ervaren en zelfvertrouwen ontwikkelen. Onze programma's inspireren, activeren en bieden ruimte voor persoonlijke groei. We werken in onze programmering bottum-up en vanuit diverse perspectieven en spelen zo in op actuele thema's en publieksbehoeften. Uiteraard zorgen we ervoor dat bezoekers een afspiegeling vormen van de Maastrichtse samenleving en iedereen zich welkom voelt. We creëren kortom plekken waar mensen elkaar ontmoeten, leren en reflecteren. En organiseren activiteiten die bijdragen aan inspiratie, dialoog en ontwikkeling.

De komende jaren richten we ons op de volgende drie impactdoelen; de pijlers van onze strategie

1. Verbinden en meedoen
Sociale verbondenheid en samenhorigheid versterken. Iedereen kan bij ons meedoen en is welkom. Want door ontmoetingen, gezamenlijke activiteiten en co-creatie versterken we het gevoel van verbondenheid in de stad. We werken dus zowel in het centrum als in de wijken, verbinden cultuur en onderwijs en creëren leerplekken buiten de school. Daarbij zorgen we ervoor dat onze doelgroepgerichte programma's betaalbaar, begrijpelijk en fysiek en digitaal bereikbaar zijn voor iedereen. Inclusiviteit en diversiteit vinden we belangrijk.

2. Samen creëren en beleven
Betekenisvolle ervaringen vergroten doen we door structureel samen te werken met een keur aan partners. We werken samen met scholen, sociale organisaties, culturele instellingen, makers, erfgoed- en groene organisaties, amateurkunstnetwerken en buurtinitiatieven. Zo vergroten we ons bereik en versterken we onze impact.

3. Ontwikkelen en versterken
Zelfredzaamheid bevorderen en kansengelijkheid van inwoners vergroten staat hoog op onze lijst. We bestrijden laaggeletterdheid en bevorderen leesvaardigheid. We dragen actief bij aan taalbegrip en digitale vaardigheden via cursussen, spreekuren en informatiepunten. We maken kortom cultuur toegankelijk voor iedereen.

Onze waarden, vastgelegd in drie culturele codes

We hebben ons bovendien aan drie codes gelieerd. Deze codes zijn voor ons een leidraad voor een cultuurpraktijk die eerlijk, toekomstgericht en maatschappelijk betrokken is.

1. De Governance Code Cultuur
Centre Céramique onderschrijft deze code en past deze toe binnen de gemeentelijke context. De code is voor ons een praktisch kader voor zorgvuldig bestuur, transparante besluitvorming en publieke verantwoording. Het college van B&W van Maastricht is eindverantwoordelijk; toezicht vindt plaats via gemeentelijke controlemechanismes en de planning en control cyclus. Directie en management sturen op capaciteit, budget, integriteit, rolzuiverheid, risicobeheersing en maatschappelijke meerwaarde. Grote keuzes, samenwerkingen en investeringen worden expliciet gewogen op legitimiteit, haalbaarheid en impact.

2. De Fair Practice Code
Centre Céramique is onderdeel van Gemeente Maastricht. Medewerkers vallen onder de cao Gemeenten, waarmee eerlijke arbeidsvoorwaarden zijn gewaarborgd. Naast de vaste medewerkers worden voor bepaalde projecten externe uitvoerders ingehuurd, zoals docenten, kunstenaars, ontwerpers, onderzoekers, andere creatieve professionals of vrijwilligers. Dit doen we onder de Fair Practice Code, waarbij transparantie, solidariteit, duurzaamheid, vertrouwen en diversiteit de leidende principes zijn voor het aangaan van samenwerkingen. Naast een zorgvuldige selectie, krijgen deze partners eerlijke contracten met duidelijke afspraken en passende vergoedingen en gaan we uit van wederzijds respect. Vrijwilligers ontvangen een overeenkomst en een vergoeding die recht doet aan hun inzet.

3. Code Diversiteit en Inclusie
Centre Céramique wil een culturele organisatie zijn waar iedereen zich welkom voelt, ongeacht achtergrond, leeftijd, gender, beperking of sociaaleconomische positie. Cultuurparticipatie is pas betekenisvol wanneer zij ruimte biedt aan álle stemmen. Onze programmering weerspiegelt wat ons betreft die diversiteit van de samenleving en biedt ruimte aan onderbelichte perspectieven en participatie. Daarom hanteren wij de Code Diversiteit & Inclusie als kompas. Als een kans om te leren, te groeien en bij te dragen aan een inclusieve culturele sector. Middels sessies, organisatie brede bijeenkomsten, ambassadeursgroepen, scholing en intranet brengen we de vijf principes van deze code voor het voetlicht: inzicht, verankering, draagvlak, verbetering en verantwoording. Daarbij gaat onze aandacht uit naar programmering, publiek, personeel en partners. We monitoren en evalueren onze voortgang met de beleidsscan van de Code Diversiteit & Inclusie en meten impact via indicatoren zoals participatie van ondervertegenwoordigde groepen, bezoekersperceptie van inclusie, aantal co-creatieprojecten, diversiteit in collectie en tentoonstellingen, medewerkers tevredenheid en toegankelijkheid van fysieke en digitale ruimtes. Inclusie is voor ons geen eindpunt, maar een voortdurende beweging richting een organisatie waarin iedereen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt.

Centre Céramique is er voor iedereen: van ontdekkers en verbinders tot kenners

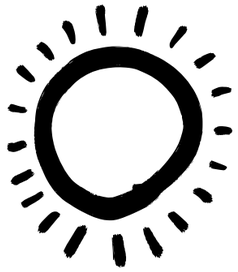
We zijn een van de meest bezochte publieke instellingen in Maastricht. Dag in, dag uit ontvangen we op onze publiekslocaties een breed en divers publiek: kinderen, jongeren, volwassenen en senioren. Inwoners uit de stad en regio, bezoekers uit heel Nederland en ook internationale gasten. In die context is toegankelijkheid geen bijkomende wens, maar een kerntaak die direct samenhangt met onze publieke missie. Want toegankelijkheid is meer dan iedereen verwelkomen. Het is wat ons betreft geen randvoorwaarde, maar een doorlopend proces van leren, verbeteren en samenwerken.

Het betekent voor ons dat mensen fysiek, visueel, auditief, communicatief, digitaal en inhoudelijk mee moeten kunnen doen. Dat openingstijden uitnodigend zijn en onze verhalen cultuursensitief en daarmee begrijpelijk, meertalig en herkenbaar zijn. Én dat onze bezoekers ongeacht leeftijd, achtergrond, taalvaardigheid of neurodiversiteit zich geïnspireerd voelen. We werken daarom volgens landelijke richtlijnen, ontwikkelen programma's op maat voor mensen met een fysieke of mentale beperking, schrijven in heldere taal (B1 niveau), bieden op onze websites het hulpmiddel ReadSpeaker aan en investeren in scholing van medewerkers en vrijwilligers. Waar mogelijk werken we bovendien samen met welzijnsorganisaties om drempels voor gezinnen met beperkte middelen weg te nemen. Financieel toegankelijke programma's of het nu voor publiek of onderwijs is – zijn een noodzaak. Zo biedt de bibliotheek een gratis abonnement tot en met 27 jaar en is lenen boetevrij.

Toegankelijkheid is meer dan de deur openzetten

Concreet betekent dit dat we bijvoorbeeld meertalige voorleesuurtjes en creatieve workshops voor kinderen tot debatten en dialoogprogramma's voor volwassenen organiseren. En dat digitale inclusie vorm krijgt via de Informatiepunten Digitale Overheid, terwijl fysieke toegankelijkheid wordt versterkt door bijvoorbeeld tastbare communicatiemiddelen zoals de succesvolle programmaflyer. Onze toegangstickets voor programmering zijn bovendien veelal gratis. En tijdens Museumnacht programmeren we activiteiten voor lokale bewoners, studenten en expats, met de ambitie om in de toekomst ook kinderen een eigen Museumnacht-ervaring te bieden.

Toegankelijkheid betekent ook inspelen op taal en cultuur: de cursus Leef Limburgs bedient een groeiende groep inwoners die het dialect wil leren. Het Mestreechs Dictee gaat een stap verder en vormt een uitdagende ervaring voor de echte dialectliefhebber. Verder onderzoeken we de mogelijkheden van AI-vertaling, zodat websitebezoekers de websites in elke gewenste taal kunnen bekijken.

De komende jaren besteden we net wat meer aandacht aan kinderen en jongeren, kwetsbare groepen zoals laaggeletterden en nieuwe Maastrichtenaren, actieve cultuurmakers en andere minder goed vertegenwoordigde groepen. We willen deze groepen namelijk meer naar binnen trekken en bottom-up en participatief betrekken. Vanuit Cultuurmakers Maastricht en Kaleidoscoop zetten we daarnaast in op een programmering die niet vanuit de Westerse cultuur wordt bepaald, maar meer cultureel divers en inclusiever is.

We creëren bovendien een veilige en toegankelijke werkomgeving voor onze medewerkers. Een plek waarin alle huidige en toekomstige medewerkers eerlijk en respectvol worden behandeld en waarbij zij zichzelf kunnen en mogen zijn met gelijke toegang tot kansen en middelen. We werken toe naar een meer gevarieerde teamsamenstelling en een cultuur waarin medewerkers van elkaar leren en cluster- en locatieoverstijgend kunnen werken.

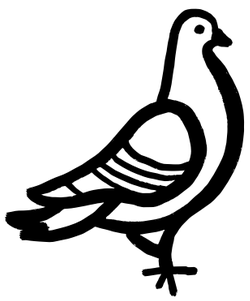
Programmeren doen we samen

Onze programmering richt zich op het vergroten van de publieksbetrokkenheid. We willen dat mensen actief meedoen en co-creëren en zo een breder en meer divers publiek aanspreken. Daarom stimuleren we ook dialoog en reflectie. De uitwisseling van ideeën en het bespreekbaar maken van maatschappelijke thema's versterkt de verbondenheid met onze merken. Door samenwerking met lokale partners, makers en bewoners wordt bovendien de verbinding met de lokale gemeenschap versterkt. In alles wat we doen waarborgen we inclusiviteit en toegankelijkheid. Onze doelgroepen moeten zich veilig voelen en ons aanbod moet dusdanig divers zijn dat het aansluit bij verschillende doelgroepen, leeftijden en achtergronden. Dat betekent dat we onze innovatie en creativiteit volop aanspreken en op zoek gaan naar experimentele en vernieuwende werkvormen en educatie en ontwikkeling stimuleren. Onze programma's spelen verder in op actuele thema's en dragen bij aan de bewustwording rond duurzaamheid en maatschappelijke trends. En hoewel we werken vanuit een meerjarenplan, proberen we tevens ruimte te bieden aan ad-hoc programmering, zodat het aanbod relevant blijft en kwaliteit geborgd is.

Toekomstgericht werken voor verschillende doelgroepen

We stemmen onze programmering af op de specifieke behoeften van elk van onze doelgroepen. Dat doen we door te variëren in formats (zoals lezingen, workshops en interactieve activiteiten), thema's (bijvoorbeeld actuele onderwerpen, erfgoed en maatschappelijke kwesties), tijden en publiekslocaties (waaronder middagen voor gezinnen, avonden voor jongeren) en prijsniveaus. We plannen dynamisch, actualiseren periodiek en werken met vijf jaarlijkse hoogtepunten waarin we actief kruisbestuivingen stimuleren tussen onze publieksmerken. Zo garanderen we een grotere impact voor het publiek. Voor onze hoogtepunten maken we extra budget vrij en zetten we aanvullende marketingcommunicatie en ondersteuning vanuit verschillende teams in. Waar nodig schakelen we bovendien tijdelijke inhuur in.

Voor kinderen en gezinnen willen we onze participatieve projecten en gezinsgerichte programmering verbreden door de ontwikkeling van interactieve workshops, creatieve projecten en educatieve activiteiten. Ons doel is gezinnen samen cultuur te laten ontdekken en beleven. Voor Maastricht Museum onderzoeken we bijvoorbeeld of we naast toekomstige tentoonstellingen parallelle kinderversies kunnen ontwikkelen.

We willen de derde verdieping van Centre Céramique, in samenwerking met Cultuurmakers Maastricht, laten uitgroeien tot een dynamische experimenteerplek voor inspiratie, creativiteit en nieuwe ontmoetingen. Hier moeten initiatieven ontstaan die bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid. We zetten daarvoor creatieve werkvormen, zoals social design en maakprojecten in, en leggen verbindingen met mode, kunst en maatschappelijke vraagstukken.

Het aanbod voor volwassen richt zich op maatschappelijke thema's, interactieve formats, dialoog, reflectie en activiteiten zoals debatten, Living Library, ontmoeting en talentontwikkeling. Ander publiek uit stad en regio trekken we aan door het versterken van de huiskamerfunctie, meer stedelijke samenwerkingen en programmering die de diversiteit van de stad weerspiegelt.

Om onze educatieve programma's en projecten te kunnen realiseren, werken onze programmamakers structureel samen met scholen, hogescholen en universiteiten. We betrekken studenten en onderzoekers actief bij de ontwikkeling van (experimentele) projecten en evenementen. En we zoeken regelmatig de samenwerking op met lokale makers, ontwerpers, culturele partners en maatschappelijke organisaties. Een sterke lokale verankering blijft daarbij essentieel voor de toekomst. Partners zoals FASHIONCLASH, CNME en wijkorganisaties als Trajekt brengen vaak waardevolle expertise en creativiteit in.

Daarnaast blijven we investeren in nieuwe samenwerkingen. SDG House Maastricht (als duurzame kwartiermaker), Burgerkracht Limburg en de Natuur- en Milieufederatie Limburg zijn voorbeelden van partijen waar we in de toekomst graag nauwer mee willen optrekken. Ook de partners uit het lokale culturele veld, zoals Theater aan het Vrijthof, Boekhandel Dominicanen, Filmhuis Lumière, het Bonnefantenmuseum, Bureau Europa en Studio Europa, maken inmiddels regelmatig deel uit van mooie verbindingen. Dergelijke samenwerkingen zorgen voor een breed gedragen programmering die aansluit bij actuele vraagstukken én bij diverse doelgroepen.

Bereik Centre Céramique

Centre Céramique (met onder andere Bibliotheek Maastricht en Maastricht Museum):
392.000

Natuurhistorisch Museum Maastricht:
38.000

Kumulus:
120.000

Stad en wijken (Cultuurmakers Maastricht en Kaleidoscoop):
20.000

Totaal
570.000

Veranderen doen we volgens de Theory of Change

Alles wat we doen, spiegelen we aan de drie culturele codes. Daarbij werken we volgens de Theory of Change methode. De Theory of Change is een gestructureerde en resultaatgerichte benadering om bijvoorbeeld beleid te plannen of een gewenste verandering te beschrijven en vervolgens uit te voeren en te evalueren. De methode geeft inzicht in de verschillende processtappen en maakt duidelijk dat processtappen vaak complex zijn en een netwerk van oorzaken en gevolgen hebben. Het is voor ons het strategische kompas voor maatschappelijke impact. We verzamelen, analyseren en visualiseren dan ook data via dashboards, data platforms en participatieve instrumenten. Een deel hiervan doen we al, terwijl we andere onderdelen de komende jaren verder ontwikkelen. Prestatie-indicatoren benaderen we als levende hypotheses; ze helpen toetsen of gekozen strategieën werken zoals bedoeld. Zo blijven we scherp en gefocust op de door ons gewenste ontwikkeling en vooruitgang.

Al onze merken en teams werken daarnaast cyclisch, impactgestuurd. Behoeften en maatschappelijke uitdagingen worden naar concrete plannen worden omgezet, projecten met korte feedbackloops worden uitgevoerd en resultaten gemeten en geëvalueerd. Op deze manier ontstaat voortdurende vernieuwing en actualiteit, wordt betrokkenheid verdiept en duurzaamheid versterkt. Dit professionaliseert onze aanpak, maakt processen transparant en geeft teamleden, nieuwe collega's en partners helderheid over welke knoppen we kunnen bedienen om onze impact te vergroten.

Visie

Centre Céramique draagt bij aan de kwaliteit van leven en de kansengelijkheid in Maastricht

Impact (I)
Uitkomsten (U)
Outputs (O)
Strategie
Aannames 1 - 12

Impact

i1 Inwoners voelen meer sociale verbondenheid en samenhorigheid.

i2 Inwoners en bezoekers van de stad ervaren een groter gevoel van betekenis: Het leven doet ertoe en is zinvol.

i3 Inwoners zijn zelfredzaam en ervaren zelfvertrouwen.

Uitkomsten

U1 Inwoners weten de programma's van Centre Céramique te vinden en participeren.

U2 (1) Deelnemers van Centre Céramique programmering zijn een reflectie van de Maastrichtse samenleving.

U3 Inwoners en bezoekers van de stad ervaren verrijking (plezier, inspiratie, activatie) door deelname aan een Centre Céramique programma.

U4 (4) Deelnemers leren en ontwikkelen zich op persoonlijk vlak.

Outputs

O1 Inwoners zijn bekend met Centre Céramique en met de programma's en diensten.

O2 (2) De kosten, de inhoud en de locaties van Centre Céramique programma's zijn toegankelijk.

O3 Activiteiten zijn uitgevoerd met een divers partnernetwerk.

O4 (3) Deelnemers en bezoekers van de stad voelen zich veilig en thuis bij programma's van Centre Céramique.

O5 Deelnemers en partners nemen eigenaarschap: doen actief mee met het vormgeven en uitvoeren van programma's.

O6 Programma's sluiten aan bij de belevingswereld van inwoners.

O7 Deelnemers doen nieuwe ervaringen, kennis of perspectieven op bij Centre Céramique.

Strategie

We realiseren dit door een nauwe samenwerking van onze publieksmerken

We werken via onze 4 kernthema's
- We bevorderen leesvaardigheid en bestrijden laaggeletterdheid.
- We stimuleren educatie, burger- en cultuurparticipatie.
- We vertellen de verborgen en verbindende verhalen van Maastricht.
- We dragen het verhaal van Krijt en biodiversiteit uit.

(6) Focus op bereiken van jeugd. We zorgen voor beter contact tussen de jeugd/jongeren en de cultuuraanbieders. We benaderen jeugd als een kansgroep.

(5) Centre Céramique hanteert een bottom-up werkwijze waarin verschillende perspectieven niet alleen worden getoond maar actief worden opgehaald. Hierdoor co-creëren we met de doelgroepen en laten de programmering ontstaan uit deze ontmoetingen.

We maken de programmering toegankelijk voor iedereen en zorgen ervoor dat de programmering toegankelijk is voor mensen met ondersteuningsbehoeften.

We gaan actief in gesprek met doelgroepen over de vraag waarom een deel van de doelgroep niet deelneemt aan onze programma's.

We maken onze programma's financieel toegankelijk. Werken volgens "dikte van de beurs" tarieven. We maken programmabreed keuzes over activiteiten waarop we dit toepassen.

We zetten in op diversiteit, door o.a. het betrekken van rolmodellen.

We ontwikkelen locaties zoals de 3e verdieping van het Centre Céramique-gebouw en Kumulus verder tot plekken waar inwoners elkaar ontmoeten en waar de publieksmerken kunnen programmeren.

(7) We hebben een structurele manier waarop we vrijwilligers werven, inzetten en scholen.

(9) We bereiken ons publiek via doelgroepspecifieke programmering.

We zijn zichtbaar aanwezig op vindplaatsen van doelgroepen via een combinatie van vaste contactpunten in elke wijk (met prioriteit voor kanswijken) en actieve outreach door huisbezoeken (Centre Céramique gaat het gebouw uit). We bouwen aan structurele samenwerkingen met de wijkgerichte aanpak van de gemeente, het onderwijs en een netwerk van partners in de wijken.

We verbeteren hoe we als Centre Céramique georganiseerd zijn. We meten, rapporteren en leren structureel van onze programma's. We houden ruimte vrij (qua budget en locaties) om te programmeren binnen Centre Céramique.

We zijn transparant over onze organisatie en werkwijze.

(8) We realiseren een integrale marketing- en communicatieaanpak om de zichtbaarheid van onze publieksmerken te vergroten.

Centre Céramique heeft een aantal aannames in het model expliciet gemaakt.

1. Als (verschillende groepen) inwoners elkaar ontmoeten tijdens Centre Céramique programma's, samen cultuur ervaren of maken, leidt dat tot meer verbondenheid.
2. Programma's zijn nu nog onvoldoende toegankelijk waardoor een aanzienlijk aantal inwoners niet deel kan nemen aan Centre Céramique programma's.
3. Als groepen in Maastricht zich meer eigenaar voelen van het Centre Céramique programma en zich met het programma identificeren vergroten we de kans dat ze komen deelnemen en dat zij zich verrijkt voelen door deelname aan het programma.
4. Door actieve deelname worden inwoners gemachtigd om hun eigen verhaal te vertellen, vaardigheden te leren en invloed uit te oefenen. Dit leidt tot meer persoonlijke ontwikkeling.
5. Bottom-up betrokkenheid van inwoners leidt tot meer eigenaarschap en vergroot de kans dat zij zich kunnen identificeren. Centre Céramique is niet in staat om zonder partners en inwoners relevante programma's te ontwikkelen.
6. Door ons te richten op het bereiken van jeugd raken we alle lagen van de maatschappij (via scholen). Jeugd verspreidt ons bereik als een olievlek richting hun gezin.
7. Vrijwilligers zijn vaak een eerste contactpunt voor deelnemers van Centre Céramique programma's, deze eerste indruk is belangrijk om inwoners zich welkom te laten voelen. Daarnaast is de inzet van vrijwilligers cruciaal voor de programmering van Centre Céramique.
8. Meer transparantie leidt tot een sterkere vertrouwensband met de samenleving, waarbij openheid de basis vormt voor geloofwaardigheid en betrokkenheid.
9. Door ons te richten op specifieke doelgroepen, hopen we een bredere en nieuwe doelgroep te bereiken via een olievlek- effect (bijvoorbeeld door ons te richten op kinderen bereiken we ook (groot)ouders).

Interne organisatie: randvoorwaarden voor realisatie

De ambities en impactdoelen die in dit meerjarenplan worden geschetst, vragen om een organisatie die stevig is ingericht, kan meebewegen met maatschappelijke opgaven en zorgvuldig omgaat met publieke middelen. De interne organisatie van Centre Céramique vormt daarvoor het fundament.

De afgelopen jaren heeft Centre Céramique zich ontwikkeld tot een brede publieke organisatie met meerdere publieksmerken, locaties en werkvelden. Die groei en verbreding brengt complexiteit met zich mee, zowel in aansturing als in bedrijfsvoering. Daarom is de interne organisatie de afgelopen periode heringericht en wordt deze blijvend geëvalueerd en aangescherpt waar nodig.

Centre Céramique kiest daarbij nadrukkelijk niet voor (interne of externe) verzelfstandiging, maar voor het optimaal benutten van maatwerk binnen de kaders van de gemeentelijke organisatie. Deze keuze past bij onze publieke opdracht, onze maatschappelijke rol en de verbondenheid met beleidsterreinen zoals cultuur, onderwijs, welzijn en erfgoed.

1. Balans tussen ambitie en draagkracht
Zoals bij veel publieke organisaties staat ook bij Centre Céramique de relatie tussen ambities en beschikbare capaciteit onder druk. Dit vraagt om realistische keuzes. In de interne uitwerking ligt daarom nadruk op:

- inzicht in personele inzet en toekomstige ontwikkeling;
- het maken van keuzes in taken en verantwoordelijkheden;
- het bewaken van werkdruk en duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Vrijwilligers spelen hierin een belangrijke rol. Hun inzet versterkt de verbinding met de stad en is aanvullend op het werk van onze medewerkers. Tegelijk vraagt de groei van de vrijwilligersorganisatie om heldere kaders en professionele ondersteuning.

2. Zakelijke dienstverlening als ondersteunend fundament
Om de maatschappelijke opdracht goed te kunnen blijven uitvoeren, wordt de bedrijfsvoering verder doorontwikkeld. De ondersteunende teams Publieksservice en Zakelijke dienstverlening (met functies zoals facilitair, ICT, marketing en communicatie, financiën en development) bewegen steeds meer richting een regisserende en strategische rol. Dit draagt bij aan:

- continuïteit en kwaliteit van dienstverlening;
- betere afstemming tussen inhoud, middelen en capaciteit;
- een toekomstbestendige en toegankelijke organisatie
- zichtbaarheid, publieksbereik en heldere communicatie.

Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar huisvesting, onderhoud en verduurzaming van gebouwen, evenals naar digitale infrastructuur en informatievoorziening. Deze randvoorwaarden zijn essentieel voor veiligheid, betrouwbaarheid en toegankelijkheid.

3. Sturing, verantwoording en leren
Centre Céramique werkt vanuit publieke waarden zoals transparantie, zorgvuldigheid en verantwoordelijkheid. Interne besluitvorming en sturing vinden plaats binnen de bestuurlijke structuur van de gemeente. Daarbij wordt gewerkt aan het versterken van inzicht in effecten en impact, zodat keuzes die gemaakt worden beter onderbouwd kunnen worden en er ruimte blijft voor leren en bijsturen.

De uitwerking van deze organisatorische en uitvoeringsmatige keuzes is vastgelegd in interne documenten en vormt de basis voor verdere sturing door management en directie.

De vijf publieksmerken

Bibliotheek Maastricht

Breed verankerd in de maatschappij

De voorloper van Bibliotheek Maastricht werd 31 juli 1662 opgericht. Zo'n 111 jaar later had deze bibliotheek al 3.500 banden. Inmiddels doen we meer dan boeken uitlenen. Bibliotheek Maastricht biedt in een samenleving, die steeds complexer wordt, een toegankelijke, neutrale en rustige plek voor verbinding en verrijking. Het is onze ambitie en publieke taak dat iedereen zich ten volle kan ontplooien en volwaardig kan meedoen aan de samenleving. De bibliotheek is er dan ook voor alle inwoners van Maastricht, ongeacht leeftijd en achtergrond. Bij ons kunnen mensen terecht om te lenen, lezen, leren, doen, elkaar te ontmoeten en hulp te krijgen. We stimuleren leesplezier, digitale en taalvaardigheden en democratisch burgerschap en helpen inwoners om bewust, actief en volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Zo dragen we bij aan kansengelijkheid en kwaliteit van leven. We doen dit samen met het landelijk bibliotheeknetwerk, regionale netwerken en in co-creatie met partners en inwoners van de stad.

We zijn niet alleen partner in het sociale domein, maar via de Wet stelsel openbare bibliotheek-voorzieningen eveneens verbonden aan overheidspartijen en het bibliotheeknetwerk. Na jaren van stevige bezuinigingen, kon met behulp van rijksmiddelen vanaf 2022 weer worden opgebouwd. Dat doen we, samen met deze partijen, vanuit het Bibliotheekconvenant 2024 - 2027. In dit convenant is de ambitie uitgesproken om te werken aan drie maatschappelijke opgaven.

1 Een geletterde samenleving
Deze opgave richt zich op het bevorderen van geletterdheid en leesplezier. De bibliotheek is vanaf de vroegste jeugd een essentiële partner bij het stimuleren van het lezen. We doen dit van oudsher door het aanbod van actuele, aantrekkelijke collecties in onze drie locaties, maar ook via speciale programma's als BoekStart, de Bibliotheek op school (dBos) en BoekStart in de Kinderopvang. Hierbij wordt ingezet op de doorgaande leeslijn waarbij de gezinsaanpak een belangrijke rol speelt.

2 Participatie in de (informatie) samenleving
Deze opgave zet in op het bevorderen van digitale inclusie, democratie en burgerschap en het vergroten van zelfredzaamheid. Dat begint bij basisvaardigheden: kunnen lezen, schrijven en digitaal basisvaardig zijn. Met ons diverse aanbod als Taalcafés, Voorlees-Express, Taalmaatjes, digitale vaardigheidstrainingen en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) ondersteunen we inwoners om weerbaar deel te kunnen nemen aan de samenleving.

3 Leven lang persoonlijk ontwikkelen
De focus van deze opgave ligt op het verkrijgen en versterken van vaardigheden en blijvende inzetbaarheid. We bieden voor iedereen een openbare, neutrale en laagdrempelige leer-, ontmoetings- en ontwikkelplek. We vinden het belangrijk dat iedereen op een zelfgekozen manier en tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en nieuwe inzichten kan opdoen.

De bibliotheek als plek voor ontwikkeling en ontmoeting

Verder moet een bibliotheekcollectie een afspiegeling zijn van het werkgebied van de bibliotheek. Met name vanuit dit oogpunt zal de collectie, met name voor de jongste doelgroep, steeds meertaliger worden. Taalontwikkeling vindt namelijk het best plaats in de moedertaal; de taal van het hart. Trends die we constateren, zijn dat de uitleningen van jeugdboeken op de locatie Centre Céramique een constante stijgende lijn vertonen. Na de vernieuwing van locatie Malpertuis en de verplaatsing van locatie Heer naar De Heeg in 2026 verwachten we in de daaropvolgende jaren een vergelijkbare ontwikkeling. Ook in de verhouding van de ingeschreven bibliotheekleden zien we een continu stijgende lijn bij de jeugd-leners. Bij de volwassen leden daalt het aandeel van de betaalde abonnementen, maar we zien wel stijgende aantallen bij de gratis lidmaatschappen.

Vernieuwing van Bibliotheek Maastricht locatie Malpertuis

Drie robuuste bibliotheken in Maastricht
Om het verschil te maken voor de stad, focussen we ons op een aantal speerpunten. We zorgen ervoor dat de basis op orde is door te bouwen aan drie robuuste en gecertificeerde bibliotheeklocaties in Maastricht. Dat doen we volgens het Bibliotheekspecifiek Iglomodel (Berenschot). Met aandacht voor: de fysieke infrastructuur, de beheersorganisatie en de kerndiensten waarmee we de wettelijke bibliotheekfuncties kunnen vervullen. De kerndiensten omvatten vier gebieden: de fysieke & online bibliotheek, jeugd & educatie, basisvaardigheden en leven lang ontwikkelen. Verder zetten we in op lokale diensten die gericht zijn op maatschappelijke opgaven zoals onderwijs en welzijn. En op een marktgerichte dienstverlening, waarbij we diensten tegen betaling verrichten om eigen inkomsten te genereren. Uiteraard zijn al deze activiteiten en diensten van goede kwaliteit en door meting aantoonbaar laagdrempelig toegankelijk, aansprekend en verrijkend. We hebben een optimaal bereik in de stad.

Naast de basis op orde, willen we ons bereik vergroten door betere bekendheid en toegankelijkheid. We willen dicht bij onze doelgroepen zijn. Dat doen we door thuisbezoeken met programma's als de VoorleesExpress en Taalmaatjes. In de wijken bieden we meer activiteiten aan, zoals voorleesuurtjes en het IDO.

Daarnaast richten we ons op meertaligheid, met uitbreiding van meertalige voorleesuurtjes en onze meertalige collectie. We zetten extra in op jongeren, met gerichte programmering en een aparte, aansprekende plek op de derde verdieping van Centre Céramique.

We richten ons tot slot op preventie en dus op het voorkomen van lage basisvaardigheden; we breiden het aantal preventieve programma's en activiteiten verder uit. We bouwen aan onze gezinsgerichte programma's zoals Taalrijke Start; we willen meer ouders, zwangeren en professionals bereiken en bewust maken van het belang van taal in de eerste 1.000 dagen van een kind. We vergroten onze ondersteuning van deze doelgroep verder door nauwe samenwerking met de GGD. Onder regie van de Netwerk Bibliotheek bouwen we een stevig verankerd en gecertificeerd (digi-)Taalhuis Maastricht op.

We kiezen steeds meer voor kwaliteit boven groei in aantallen

Van 0 tot 100+; iedereen is welkom
De bibliotheek is voor alle inwoners van Maastricht. We richten ons daarnaast op een aantal specifieke doelgroepen: mensen met lage basisvaardigheden, gezinnen met jonge kinderen en jeugd/jongeren. De reden voor deze extra focus is dat in Maastricht naar schatting bijna 1 op de 4 volwassenen (16 tot 75-jarigen) moeite met lezen, schrijven en digitale vaardigheden heeft. Dit zijn ongeveer 30.000 inwoners. 25% van de kinderen start bovendien met een taalachterstand aan het basisonderwijs en ongeveer een derde van de jongeren heeft bij het verlaten van de middelbare school onvoldoende leesniveau. En dat terwijl basisvaardigheden onontbeerlijk zijn om volwaardig mee te kunnen doen aan de maatschappij. Taalvaardigheid draagt immers bij aan burgerschap, welzijn, werknemerschap en gezondheid. Zeker in het huidige digitale informatietijdperk is weerbaarheid en kritisch denkvermogen door taalvaardigheid noodzakelijk. Ons werk is echter niet alleen gericht op leren. We werken met name aan het vergroten van leesplezier.

Voor ieder wat wils
We bereiken veel mensen met onze activiteiten en diensten en verwachten dat de opening van de twee kleinere bibliotheeklocaties in de wijken in 2026 een positief effect gaat hebben op het aantal deelnemers aan onze activiteiten. We zien in ieder geval dat de compleet heringerichte jeugdbibliotheek in Centre Céramique een sterke stimulans is voor het aantal inschrijvingen en het gebruik van de collectie. Hoewel aantallen belangrijk zijn, zijn we niet expliciet gericht op groei. We vinden de juiste dingen goed doen namelijk belangrijker. We organiseren dan ook veel verschillende en kwalitatief goede activiteiten om onze doelgroepen te bereiken.
Denk daarbij aan:

- het aanbieden van onder andere informatie (vraagbemiddeling), de Boek aan Huis-service en Aangepast Lezen naast het aanbod van de fysieke en online bibliotheek.
- het aanbod van Gezinsaanpak Taal. Dit onderdeel richt zich op het doorbreken van het doorgeven van lage taalvaardigheid van ouder op kind. Dus organiseren we om de doorgaande leeslijn te bevorderen Boekstart-activiteiten, voorleesuurtjes, de VoorleesExpress, Pageturner, Taalrijke Start met de Gezinsconsulent Taal en verspreiden we bewustwordingsmiddelen van Taalschatten.
- de leesbevorderingsaanpak voor voorschoolse voorzieningen en onderwijs gericht op Jeugd & Educatie. Voorbeelden hiervan zijn: Boekstart in de kinderopvang en de Menukaart voor zowel kinderopvang als primair onderwijs, de programma's de Bibliotheek-op-School voor het primair en voortgezet onderwijs, leesbevordering tijdens de Rijke Schooldag, activiteiten zoals MAAK, de Kinderboekenweek, de Boekenweek van Jongeren, de kinderjury, de Nationale Voorleesdagen en voorleeswedstrijden of gecombineerde activiteiten in school en in de bieb, zoals Letterconfetti en Lichaamstaal.
- het versterken van basisvaardigheden. Dit doen we door cursussen en dienstverlening aan te bieden die de taal- en onlinevaardigheid vergroten en versterken van met name volwassenen. Zoals: Taalcafés, Taalmaatjes, digitale vaardigheidscursussen Klik & Tik, Digisterker, Digiveiliger en Digivitaler, Informatiepunt Digitale Overheid, Digicafé, workshops van de Schrijfwerkplaats en activiteiten voor vluchtelingen en inburgeraars.
- het bevorderen van Leven Lang Ontwikkelen door cursussen, lezingen en activiteiten voor (meer) zelfredzame groepen te organiseren. Voorbeelden hiervan zijn: de Boekenweek, de Spannende Boekenweken, Nederland Leest, Euregio Leest, Zomerlezen, Poëzieweek, literaire activiteiten zoals VLAM en activiteiten rondom burgerschap en democratie zoals de Sphinx-debatten of zoals workshops Digitaal Nalatenschap of Nepnieuws.

Samenwerking verbindt ons met de mensen die we willen bereiken

Samen kom je verder
Zonder partners werk je misschien sneller, maar kom je niet verder. Vandaar dat medewerkers van de bibliotheek in contact zijn met diverse netwerkpartners in het veld en met regionale en landelijke partners. Deze contacten zijn van belang om onze doelgroepen beter te kunnen bereiken. Medewerkers participeren onder andere in netwerken, zoals Bondgenootschap Lage Basisvaardigheden Maastricht-Heuvelland, Uitvoeringsoverleg Lage Basisvaardigheden Maastricht Heuvelland, Coalitie Kansrijke Start, Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid Zuid-Limburg en Samen uit de Min. Op provinciaal niveau is er zowel beleidsmatig als praktisch een samenwerking met Cubiss (provinciale ondersteuningsinstelling voor bibliotheken) en de Vereniging van Limburgse Bibliotheken. Landelijk zijn wij lid van de Vereniging van Openbare Bibliotheken, van de G20 en werken we samen met de Koninklijke Bibliotheek.

Vooruit kijken
2026 is een druk jaar voor de bibliotheek. We gaan aan de slag met:

- de invoering van een nieuwe abonnementenstructuur, waarbij mensen boetevrij boeken kunnen lenen en inwoners tot en met 27 jaar gratis lid kunnen zijn;
- een provinciaal project, waarbij mensen met een smalle beurs eveneens een gratis volwaardig abonnement krijgen;
- het beschrijven van de consequenties van de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheken. Dit leggen we samen met de Gemeente Maastricht vast in het meerjarenbeleidsplan;
- de oplevering van de verbouwde en nieuwe locaties in Malpertuis en De Heeg;
- de invoering van het ticketingsysteem Recreatex voor het verzamelen van data;
- de oprichting en opening van (digi-) Taalhuis Maastricht;
- het uitbreiden van het aantal IDO's en de verspreiding hiervan over de stad;
- de verdere uitrol van de programma's Taalrijke start en de Gezinsaanpak Taal;
- de impact meten van onze programma's en activiteiten;
- het invullen van extra formatieplekken.

In 2027 migreren we naar het bibliotheeksysteem Wise. Dit is het nieuwe, veilige landelijke automatiseringssysteem voor bibliotheken dat vanuit de Coöperatie Samen Digitaal Innoveren is ontwikkeld. Ook schrijven wij samen met de gemeente een meerjarenbeleidsplan. Dit is vanaf 2028 verplicht in het kader van de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

2028 staat in het teken van hernieuwde certificering. Dit laatste gebeurt elke vier jaar bij alle bibliotheekorganisaties in Nederland en wordt uitgevoerd door de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal. Zij toetsen onze kwaliteit en toekomstbestendigheid. Bij hun laatste audit in 2024 werden we met name getoetst op onze Plan Do Check en Act-cyclus en op het meten en zichtbaar maken van impact. De aanbevelingen uit deze certificering zijn inmiddels geanalyseerd en worden geïmplementeerd in onze processen. In 2028 krijgen we bovendien structureel geld voor leesbevordering. Deze investering wordt gebruikt om extra medewerkers te werven.

Maastricht Museum

Podium voor verhalen van de stad

Maastricht Museum is een kleinschalig stadsmuseum dat zich sinds de opening in 2023 onderscheidt door haar participatieve en publieksgerichte werkwijze. Waar veel stadsmusea in Nederland vooral zendergericht werken, kiezen wij voor co-creatie, meerstemmigheid en gedeeld eigenaarschap. Deze aanpak maakt ons museum tot een platform voor dialoog en maatschappelijke betrokkenheid. Het museum vervult in haar nog korte bestaan nu al een strategische rol in het culturele ecosysteem van Maastricht. We verbinden namelijk lokale verhalen met actuele thema's en dragen bij aan inclusie, burgerschapsvorming en sociale cohesie.

We hebben ons bovendien ontwikkeld tot een plek van ontmoeting en reflectie. Educatie, participatie en impactgestuurd werken is structureel verankerd in onze werkwijze. Zo positioneren we ons tot een voorbeeld van een toekomstgericht stadsmuseum dat niet alleen informeert, maar ook activeert en transformeert. Daarbij kijken we over onze lokale grenzen en opereren ook regionaal en nationaal. Bij ons zijn Nederlands, Engels én Maastrichts dan ook de voertalen.

Grenzeloos werken middels co-creatie

Het museum is een plek van en voor de stad. We fungeren als platform voor gedeelde verhalen en werken daarvoor nauw samen met wijkverenigingen, lokale makers, scholen, sociale en culturele initiatieven. We zijn eveneens onderdeel van het Limburgse Erfgoednetwerk en werken samen met instellingen, zoals het LGOG en musea in Limburg. Middels projecten zoals ViaVia bouwen we aan grensoverschrijdende erfgoedroutes en kennisuitwisseling met partners in Belgisch en Duits Limburg. Deze samenwerking versterkt de culturele infrastructuur in de Euregio en vergroot ons educatieve bereik.

Op nationaal niveau profileert Maastricht Museum zich als een voorbeeld van een participatief, Faroverdrag-geïnspireerd stadsmuseum, waarin mens en samenleving in relatie tot hun erfgoed centraal worden gesteld. We delen kennis en methodieken via studiedagen, publicaties en netwerken van de Museumvereniging en Faro-platforms. De registratie in het Nederlands Museumregister onderstreept onze kwaliteit en ambitie. In de komende jaren zetten we in op landelijke zichtbaarheid door deelname aan culturele campagnes en samenwerking met musea en kennisinstellingen. Bovendien willen we na deze eerste fase van pionieren, positioneren en het leggen van een stevig fundament werken aan verdieping, verankering en duurzame ontwikkeling.

De kracht van gedeeld erfgoed

Bij de oprichting van Maastricht Museum is bewust gekozen voor een snelle en publieksgerichte start. Vanaf 2026 werkt het museum samen met Studio Louter aan een verdiepend traject. Hierin worden missie, visie en profiel aangescherpt aan de hand van de principes van inclusie, participatie en maatschappelijke relevantie. We willen de authentieke, verborgen verhalen van de stad - van prehistorie tot vandaag de dag - zichtbaar en voelbaar te maken. Daarbij stimuleren we bewoners en bezoekers tot gesprekken over identiteit, erfgoed en toekomst.

We vinden dat Maastricht Museum, net als haar zustermerken, midden in de samenleving moet staan: inclusief, participatief en betekenis vol. Het museum moet een plek zijn waar verhalen samen met de stad worden ontwikkeld, gedeeld en bewaard. Wat ons betreft is het museum dan ook een plek van en voor de stad, waar erfgoed een middel is tot ontmoeten, verwonderen, verbinden het ontwikkelen en verdiepen van kennis en inzichten. Inwoners worden uitgenodigd om actief mee te denken en mee te doen en zo mede-eigenaar te worden van het erfgoedverhaal. Concluderend kunnen we stellen dat onze specifieke impactdoelen zijn dat:

- inwoners ervaren dat hun erfgoed ertoe doet en een plek krijgt in het publieke domein;
- bezoekers - van inwoners uit de stad tot bezoekers uit de euregio, erfgoedliefhebbers en leerlingen en studenten - een historisch bewustzijn ontwikkelen en verschillende perspectieven leren herkennen en waarderen.

Een museum van en voor de stad

Een ambitieuze, strategische werkwijze

Maastricht Museum werkt aan een toekomst waarin erfgoed wordt gepresenteerd en mee wordt vormgegeven door de stad. Dat doen we door een gedragen museaal concept te ontwikkelen, dat de basis is voor een integrale en herkenbare museale identiteit. Maar ook door het versterken van de positie van het museum als dialoogfacilitator over identiteit, erfgoed en toekomst. We willen ruimte creëren voor meerstemmigheid. Daarbij zetten we in op het verhogen van participatie van inwoners bij programmering en collectie, waarbij participatie niet vrijblijvend is, maar gericht op eigenaarschap en gedeelde betekenis. We willen een leer- en ontmoetingsplek zijn, waar erfgoed niet alleen wordt bekeken, maar ook wordt beleefd en mee vormgegeven. Alleen zo kunnen we bijdragen aan historisch bewustzijn, burgerschapsvorming en een inclusieve, veerkrachtige stad. Tot slot willen we onze relatie met partners in de stad en regio verduurzamen en bouwen aan structurele samenwerkingen met culturele instellingen, onderwijs, gemeenschappen en internationale partners.

Naast kwalitatieve doelstellingen hebben we ook kwantitatieve doelstellingen. We zetten in op:

- een jaarlijkse groei van het aantal bezoekers met 10% waarbij minimaal 25% van de bezoekers actief deelneemt aan participatieve of educatieve programma's;
- 50% van de programmering willen we samen vormgeven met inwoners of partners in lijn met het Faro-verdrag.

Dit bereik en deze resultaten monitoren we continu via bezoekersaantallen, participatieraad, publieksfeedback en partnersessies voor kennisdeling en evaluatie. Marketing en communicatie versterkt de zichtbaarheid, bekendheid en het publieksbereik van Maastricht Museum. Met gerichte campagnes, relevante content, publiekscommunicatie en sterke partnerships vergroten we de zichtbaarheid van het museum en bereiken we nieuwe doelgroepen, bezoekers én inwoners van de stad. Ook ons digitale bereik speelt hierin een belangrijke rol. Door de digitale ontsluiting van collecties, verhalen en interactieve content versterken we onze online aanwezigheid en bouwen we verder aan de verbinding met bezoekers en inwoners. Met 58.815 websitebezoekers in 2025 zien we dat Maastricht Museum online goed wordt gevonden.

Pakkende programmering

Met lokale makers en interactieve activiteiten maken we tentoonstellingen levendig en relevant. Daarnaast neemt Maastricht Museum actief deel aan landelijke en regionale evenementen zoals de Boekenweek. Zo vergroten we de horizontale samenwerking met de andere vier publieksmerken van Centre Céramique.

Een puntje van de sluier *Verrassende tentoonstellingen*
Voor 2027 en 2028 hebben we een aantal interessante, tijdelijke tentoonstellingen ingepland:

VIA VIA
Dit is een project, waarin dertien partners uit België, Nederland en Duitsland samenwerken om het Romeinse verleden van de Euregio tot leven te brengen. Het project ontwikkelt een grensoverschrijdende Romeinse route langs negen archeologische bezienswaardigheden en biedt bezoekers een unieke historische reis.

Stokstraatkwartier
Deze tentoonstelling belicht de transformatie van het Stokstraatkwartier van een verpauperde krottenwijk tot een luxe winkelgebied in de 20e eeuw. Maastricht Museum voegt een nieuwe gelaagdheid toe door ook de ervaringen van oud-bewoners te tonen, die destijds gedwongen moesten verhuizen om plaats te maken voor stedelijke vernieuwing.

Koffietijd
In samenwerking met Keramiekmuseum Princessehof in Leeuwarden maken we een thematische presentatie waarin keramiek en sociale rituelen samenkomen. Uiteraard met aandacht voor design, ambacht en culturele betekenis.

Artifort: 100 jaar
Dit, om zijn invloedrijke meubelontwerpen wereldwijd bekende, merk is diepgeworteld in de geschiedenis van Maastricht. Deze jubileumtentoonstelling, met lezingen, workshops en educatieve projecten voor onderwijsinstellingen, belicht de geschiedenis van het bedrijf in de context van naoorlogse wederopbouw, esthetiek, materiaalinnovatie en sociale mobiliteit. In samenwerking met Sander van der Lande, beheerder van een bijzonder archief en Artifort collectie, brengt het Maastricht Museum objecten, verhalen en publiek samen rond een van Nederlands meest iconische designmerken.

De tentoonstellingen voor 2029 worden in 2026 besproken en vastgelegd. Naast deze nieuwe tentoonstellingen hebben we natuurlijk ook aandacht voor onze vaste opstellingen. In 2027 vernieuwen we de presentatie over het Verdrag van Maastricht. De focus zal liggen op Europese samenwerking, burgerschap en educatie over de euro. En de presentatie krijgt interactieve elementen die aansluiten bij actuele maatschappelijke vraagstukken. 2029 willen we gebruiken als jaar van verdieping en verankering. Participatieve werkwijzen en Faro-principes worden dan structureel ingebouwd in alle programma's.

Iedereen doet mee aan het verhaal

Onze kernwaarden: Educatie en participatie

Educatie en participatie zijn voor ons geen randvoorwaarden, maar kernwaarden; ze maken het museum tot een plek waar leren, dialoog en co-creatie centraal staan. We werken hiervoor structureel samen met onze zustermerken Kaleidoscoop (cultuureducatie) en Cultuurmakers Maastricht (cultuurparticipatie) en willen de samenwerking met het onderwijsveld uitbreiden.

Programma's, zoals De Schatten van Maastricht, worden doorontwikkeld en aangevuld met nieuwe modules die aansluiten bij de vaste opstelling en tijdelijke tentoonstellingen. We zetten daarnaast in op onderzoekend leren, burgerschapsvorming en creatieve participatie, zodat leerlingen niet alleen kennis opdoen, maar ook actief bijdragen aan het erfgoedverhaal. Digitale tools en hybride werkvormen maken het aanbod toegankelijk voor een breed publiek, inclusief scholen in de Euregio.

Tentoonstellingen en verdiepende programmering worden bovendien structureel participatief vormgegeven. Inwoners en gemeenschappen krijgen invloed op thema's (community curated tentoonstellingen), verhalen en presentatievormen. We organiseren co-creatiesessies, publiekslabs en participatieve activiteiten zoals de ArcheoHotspot en Schat of Schijn-dagen. En we ontwikkelen digitale platforms voor het delen van verhalen. Onze geïntegreerde aanpak vergroot eigenaarschap en zorgt voor meerstemmigheid in het museale narratief.

Dialoog zien we net als inclusie als kernfunctie. We faciliteren gesprekken over identiteit, erfgoed en toekomst, gekoppeld aan thema's zoals duurzaamheid, migratie en Europese samenwerking. Deze dialoog wordt verankerd in tentoonstellingen, verdiepende programmering en publiekslabs. En inclusie bereiken we door meertalige en laagdrempelige werkvormen. Uiteraard kunnen we dat niet zonder onze vele partners *(zie bijlage 1)* .

Archeologisch Depot Gemeente Maastricht

Oude opgravingen als informatie-bron voor onopgeloste vragen over ons verleden

De gemeente Maastricht heeft sinds 1979 eigen opgravingen uitgevoerd. Sindsdien worden de vondsten bewaard in het gemeentelijke depot. Vondsten van vóór die tijd worden bewaard in het Provinciaal depot voor Bodemvondsten Limburg (PDBL). Sinds 2000 ontstond door de liberalisering van de markt een omvangrijk archeologisch bedrijfsleven. Archeologisch onderzoek in Nederland wordt in de 21e eeuw voornamelijk uitgevoerd door archeologische bedrijven. Deze bedrijven moeten zich houden aan een landelijke kwaliteitsnorm voor archeologisch onderzoek. Ook het aanleveren van vondsten aan archeologische depots is aan die norm gebonden. Alle behoudenswaardige vondsten van een opgraving moeten binnen twee jaar na onderzoek (geconserveerd) worden overhandigd aan zo'n depot.

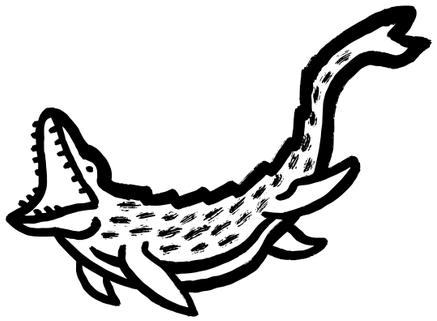
Hierdoor groeit de collectie Archeologie Maastricht nog ieder jaar. Naast museale stukken bevat deze collectie ook zeer veel fragmentarisch vondstmateriaal, zoals scherven.

De oude opgravingen zullen op den duur de enige informatiebron zijn waarmee onopgeloste vragen over ons verleden kunnen worden beantwoord. Gelukkig vinden we steeds meer methoden en technieken uit waarmee nieuwe informatie gehaald kan worden uit oude opgravingsgegevens. Maastricht behoort wat betreft het archeologisch 'bodemarchief' tot één van de meest rijke gemeenten van Nederland. De wetenschappelijke waarde van de collectie Archeologie Maastricht is daarom hoog.

Natuurhistorisch Museum Maastricht

Op weg naar vernieuwing

Hoewel de bezoekersaantallen de afgelopen jaren een gestage groei laten zien en we 5.000 scholieren per jaar ontvangen, is het duidelijk dat het Natuurhistorisch Museum Maastricht op een ondergrens functioneert. Presentaties zijn verouderd, er is achterstallig onderhoud aan ons Rijksmonumentaal pand en we hebben een ernstig tekort aan capaciteit en middelen. Het collectiebeheer bereikte zelfs een kritieke situatie met risico op verlies van Museumregisterstatus.

In plaats van bij de pakken neer te gaan zitten hebben we in 2023 de situatie grondig geanalyseerd. Onze sterke punten zijn onze unieke collecties en de betrokkenheid van stad en regio. Onze zwaktes zijn de gedateerde presentaties, slechte toegankelijkheid, onderontwikkeld ondernemerschap en een kwetsbare organisatie. Tegelijkertijd ontstond momentum: politieke steun, samenwerking met Naturalis en Maastricht University en de komst van de spectaculaire tentoonstelling Ontmoet Bèr - Mosasaurus Experience. Deze tentoonstelling was, samen met het opstellen van het masterplan, een katalysator voor verandering. We ontvingen in 2024 een Michelinster in de MICHELIN Guide Travel & Culture en trokken in 2024 en 2025 een recordaantal bezoekers, met in 2025 maar liefst 37.698 bezoekers: het hoogste aantal sinds 2008.

Een recordaantal van 37.698 bezoekers

Vernieuwing van Natuurhistorisch Museum Maastricht

Handen uit de mouwen
Gewapend met ons masterplan, een budget van 7 miljoen euro ter beschikking gesteld door de gemeenteraad en een extra budget van 1,2 miljoen euro via fondsenwerving gaan we aan de slag met grootschalige vernieuwing en verduurzaming. We willen namelijk een participatief museum worden dat het verhaal van het Krijt, biodiversiteit en klimaat verbindt met actuele vraagstukken en uitdagingen van nu en zo bewustwording en verantwoordelijkheid voor onze leefomgeving stimuleren. We gebruiken de periode 2026 - 2029 dan ook om het museum ingrijpend te ontwikkelen tot een betekenisvolle speler in het maatschappelijke debat over natuur, klimaat en duurzaamheid. Als podium voor de wetenschap willen we bovendien complexe vraagstukken toegankelijk en relevant maken voor onze doelgroepen, bestaande uit families, onderwijs, toeristen, cultureel geïnteresseerden en bezoekers met specifieke toegankelijkheidsbehoeften. Dat doen we door vol in te zetten op educatie en participatie.

Via onderzoekend leren, citizen science en co-creatieprojecten worden bezoekers, scholen en gemeenschappen actieve mede-makers en delers van kennis. Verder willen we bijdragen aan sociale inclusie door de fysieke en digitale toegankelijkheid van het museum te verbeteren, de inzet van een educatiebus en gratis activiteiten, zoals de jaarlijkse familiedag in de zomer. Onze samenwerkingen met universiteiten, natuurorganisaties en lokale partners versterken tot slot de inhoudelijke kwaliteit van ons aanbod en verankeren het museum in stad en regio. Zo wordt het Natuurhistorisch Museum Maastricht een toekomstbestendig en ambitieus museum. Een museum dat niet alleen een plek creëert voor verwondering met eigentijdse presentaties en sterke educatie, maar dat ook een platform is voor dialoog en gezamenlijke actie met meetbare impact op kennisdeling, betrokkenheid en duurzaamheid.

Podium voor nieuwsgierigen
We willen als museum dat bezoekers ontdekken dat natuurgeschiedenis geen ver verleden, maar actueel en relevant is. Dat doen we door een inclusieve ontmoetingsplek te worden voor zowel gezinnen, scholen (leerlingen en studenten), toeristen, onderzoekers als partners. Een plek waar kennis wordt gedeeld, onderzoekend en ontwerpend leren centraal staat en nieuwe inzichten ontstaan. Onze bezoekers moeten mede-makers van het museum worden en onze programma's aansluiten bij curriculumdoelen van onderwijsinstellingen.

We maken wetenschap zichtbaar en toegankelijk. En we vertellen niet alleen verhalen, maar bieden ook ruimte voor nieuwe perspectieven en gezamenlijke ontdekkingen. Educatie en participatie zijn kortom geen losse projecten, maar organisatieprincipes. We investeren de komende jaren dus in een educatieteam met een vaste kern en een flexibele schil van museumdocenten. Dat doen we in samenwerking met ons zustermerk Kaleidoscoop en partners.

Bezoekers als mede-makers

Hybride werkvormen en digitale tools vertellen het verhaal
Aan de hand van onder andere spreekbeurtpakketten, gastlessen, educatieve activiteiten zoals Echt Nep, interactieve en creatieve workshops zoals Dino Deco en Paleohotspot, presentaties, Clubhuis, de educatiebus en meemaakruimtes zoals Science Lab, Spotlight en Educatief Podium vertellen we het verhaal van Natuurhistorisch Museum Maastricht. En dat verhaal bouwen we op rond vier hoofdthema's:

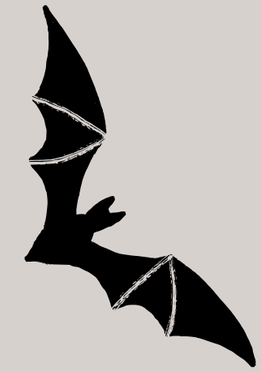
Nieuwsgierig naar natuur
→ Wat is natuurwetenschap?
Limburg aan zee
→ Hoe is de Limburgse natuur ontstaan?
Samenleven met natuur
→ Hoe werkt de natuur nu?
Samen weten
→ Hoe delen we kennis?

Om ons verhaal te versterken nemen we deel aan landelijke initiatieven zoals Wereld Oceaandag, Nationale Bijentelling en Weekend van de Wetenschap.

Het museum wordt een ontmoetingsplek voor natuurpartners, onderzoekers en burgers. In ruimtes zoals Science Lab en Clubhuis werken wetenschappers en partners zichtbaar aan onderzoek, terwijl bezoekers kunnen meedoen aan citizen science-projecten. Structurele samenwerking met universiteiten, Naturalis, CNME, IVN, Natuurhistorisch Genootshap Limburg, Natuurmonumenten, Limburgs Landschap en andere regionale natuur organisaties versterkt de inhoudelijke kwaliteit en maatschappelijke relevantie van ons aanbod.

Tot slot richten we ons op duurzaamheid en innovatie. We willen bijdragen aan bewustwording over klimaat en biodiversiteit. En we werken volgens de principes van duurzaam erfgoedbeheer door digitale ontsluiting van collecties. Innovatieve werkvormen, zoals meemaakruimtes en participatieve tentoonstellingen zorgen voor voortdurende vernieuwing en actualiteit.

Niet alleen kijken, maar ontdekken

Meten is weten
Onze ambitie voor 2030
Het is ons doel om in de vier jaren na de heropening van het museum naar 60.000 bezoekers per jaar te groeien met een herhaalbezoek van 10%. De gratis publieksdag voor families, de hernieuwde vaste presentatie met vier hoofdthema's, de citizen science projecten, maar ook de inzet van de educatiebus en het blijven betrekken van scholen en organiseren van wijkactiviteiten moeten hieraan bijdragen. Een gerichte marketing- en communicatiestrategie speelt hierbij een belangrijke rol. Door inspirerende campagnes, relevante content, gerichte publiekscommunicatie en partnerships vergroten we de zichtbaarheid van het museum, bereiken we nieuwe doelgroepen en stimuleren we herhaalbezoek. Het recordjaar 2025 laat zien dat een sterke inzet op marketing en communicatie direct bijdraagt aan bereik, betrokkenheid en bezoekersaantallen.

Naast deze doelstellingen meten we ook kwalitatieve effecten en nemen maatschappelijke baten onder de loep. Participeren bezoekers en doen ze mee aan workshops, tentoonstellingen en evenementen? Kunnen deelnemers hun kennis verrijken en kan het museum bijdragen aan levenslang leren? Maar ook: in hoeverre hebben we dialoog en sociale cohesie bevorderd en de band tussen gemeenschap en erfgoed versterkt?

En dan zijn er nog de economische baten die we op de voet volgen. Wat leveren bezoekers op in termen van inkomsten voor het museum (entreegelden, winkelomzet, horeca) en hoe draagt dit bij aan financiële duurzaamheid? Wat leveren de bezoekers op voor de stad? Wat besteden ze lokaal, wetende dat horeca, winkels en vervoer profiteren van museumbezoek? Hoe zit het met toerisme en het aantrekken van bezoekers van buiten de regio door het museum? En tot welke werkgelegenheid direct en indirect gerelateerd aan museumactiviteiten - leidt dit.

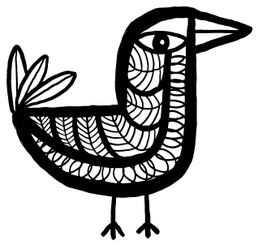
Door al deze data te verzamelen en regelmatig te analyseren, kunnen we bijsturen. Samenwerking met sterke partners is daarbij cruciaal en essentieel, net als de samenwerking tussen de verschillende teams en clusters binnen onze organisatie.

Aantrekkelijk voor een divers publiek
Het museum wil door haar vernieuwde, interactieve en participatieve presentaties en aantrekkelijke familieprogramma's dé familiebestemming (3+) van Maastricht worden. Kinderen kunnen in meewerkruimtes en middels speurtochten op ontdekking. Toeristen mogen in ons museum niet ontbreken. Gelukkig is Zuid-Limburg een populaire bestemming voor cultuur- en natuurtoerisme. Het verhaal van de Mosasaurus en het Maastrichtien presenteren we als unieke troef. Daarbij werken we strategisch samen met Visit Maastricht en Visit Zuid-Limburg om onze positie binnen de toeristische markt te versterken en ons bereik onder bezoekers te vergroten. Lokale en regionale bezoekers verleiden we tot herhaalbezoek door het aanbieden van wisselende programma's, participatieve projecten en evenementen zoals Museumnacht Maastricht. Daarbij mag ons digitale bereik niet worden vergeten. We willen als museum in de toekomst sterker aanwezig zijn door digitale ontsluiting van collecties en interactieve content. Het grote aantal unieke websitebezoekers en de groei van onze social media wijst op een intensief gebruik van de online-informatie.

Daarnaast vormt het primair onderwijs en onderbouw van het voortgezet onderwijs samen met het MBO, HBO en WO een kern-publieksgroep, getuige de honderd basis-onderwijslessen en vierenveertig rondleidingen die we voor het primair onderwijs verzorgden. We versterken continu en structureel onze banden met scholen, Maastricht University, Zuyd Hogeschool, Naturalis en internationale partners. We breiden onze educatieve capaciteit uit en bieden museumlessen, leskisten en excursies aan. Voor weten-schappers en studenten zijn we daarnaast een kenniscentrum. Via het Science Lab en de Academische Werkplaats - een toekomstig open depot op de vierde verdiepging van Centre Céramique - maken we geologische, paleontologische en biologische studiecol-lecties toegankelijk voor onderwijs, (thesis) onderzoek en publieksinteractie. Zo creëren we een brug tussen erfgoed, wetenschap en samenleving.

En dan zijn er nog de vele vrijwilligers en partners, zoals het Natuurhistorisch Genoot-schap Limburg, CNME, IVN en Natuurmonu-menten, die een cruciale rol spelen in collectie-beheer, educatie en publieksactiviteiten. We creëren een Clubhuis waar vrijwilligers natuur-spreekuren organiseren, bezoekers informeren en leden werven. Het Clubhuis wordt samen met het nieuwe auditorium ook beschikbaar voor avondprogrammering en verhuur.

Een brug tussen erfgoed, wetenschap en samenleving

Cultuurmakers Maastricht

Cultuurparticipatie als krachtig middel voor maatschappelijke verandering

Maastricht is voortdurend in beweging. Nieuwe groepen inwoners, veranderende maatschappelijke vraagstukken en de behoefte aan verbinding en betekenisgeving vragen om eigentijdse vormen van cultuurparticipatie. Tegelijkertijd is er een groeiende erkenning voor de kracht van cultuur als middel om sociale cohesie te versterken, persoonlijke ontwikkeling te stimuleren en onderlinge verschillen te overbruggen. Cultuurmakers speelt hierin een sleutelrol. Wij geloven in een stad waarin iedereen zich gezien, gehoord en betrokken voelt. We creëren op een laagdrempelige manier ruimte voor ontmoeting, dialoog en samenwerking, zodat cultuur een verbindende kracht wordt die bijdraagt aan inclusie, maatschappelijke betrokkenheid én verandering.

Door inwoners met een afstand tot cultuur actief te betrekken bij kunst en cultuur stimuleren we eigenaarschap, versterken we creatieve, sociale en organisatorische competenties en daar - door sociale cohesie. We maken samen ruimte voor experiment en vernieuwing. Daarbij werken we bottom-up, stimuleren samenwerking, faciliteren co-creatie en fungeren als verbindingsplatform tussen inwoners, makers zoals (amateur)kunstenaars en lokale initiatiefnemers, partners en beleid. Als expert in participatief werken ontwikkelen we methodieken, delen kennis over participatieve werkwijzen en bouwen en versterken netwerken die cultuur inzetten als motor voor maatschappelijke impact. Hierbij hebben we specifieke aandacht voor de amateurkunsten en zorgen ervoor dat cultuur toegankelijk en relevant is voor iedereen.

Dankzij het voorgaande meerjarenplan Together We Belong hebben we een stevige basis gelegd voor cultuurparticipatie met maatschappelijke impact. We vervullen op dit moment duidelijk een sleutelrol in cultuurparticipatie op lokaal, regionaal en nationaal niveau. We zijn daarbij de spin in het web, die inwoners verbindt met culturele en sociaal-maatschappelijke (welzijns)organisaties, gemeente (beleidsmakers en stadsdeelregis - seurs), onderwijsinstellingen, media en regionale kennispartners. We richten ons daarbij specifiek op jongeren (15-25 jaar), ouderen en wijkbewoners in kwetsbare posities. Het tegengaan van isolement en eenzaamheid bij deze groepen vinden we belangrijk. In onze optiek biedt cultuur namelijk de ruimte voor ontmoeting en doorbreekt het sociale uitsluiting.

Naast onze sleutelrol in cultuurparticipatie werken we met de door ons ontwikkelde Impact-Bloem methodiek. Deze aanpak maakt cultuurparticipatie meetbaar, transparant en duurzaam. Uiteraard delen we onze inzichten en resultaten breed, onder andere via de Projectenmonitor, impactpublicaties en landelijke kennisnetwerken. En zo dragen we bij aan de professionalisering van het veld en stimuleren we kennisuitwisseling tussen organisaties die cultuur inzetten als motor voor maatschappelijke impact.

Iedereen moet zich gezien en gehoord voelen

Ons doel: maatschappelijke verandering en verbinding door cultuur

In de periode 2026 - 2029 werken we aan het verbreden en verdiepen van co-creaties. Dat doen we door meer ruimte te maken voor bottom-up initiatieven, waarbij Cultuurmakers optreedt als facilitator en verbinder. We investeren verder in vertrouwen, eigenaarschap en ondersteuning van kleinschalige wijkprojecten. En willen bovendien innoveren en onze werk - wijze professionaliseren en onze interne samenwerking verstevigen door proactief en strategisch af te stemmen met zowel de teams van Centre Céramique als onze andere collega's van Gemeente Maastricht. De Impact-Bloem methode werken we verder uit en moet in ons werk leidraad worden. Natuurlijk gaan we ook aan de slag met meten en impactmonitoring. Daarbij combineren we kwantitatieve monitoring met kwalitatieve evaluaties en observaties. De opbrengst hiervan gaat ons structureel inzicht geven in de effecten van ons werk, waardoor we projecten kunnen bijsturen. Het vergroten van zichtbaarheid en maatschappelijk draagvlak staat eveneens op onze agenda. We willen succesvolle projecten en impactreportages beter voor het voetlicht brengen en thema- en netwerkbijeenkomsten organiseren om partners te verbinden en nieuw draagvlak te creëren. Tot slot werken we de komende jaren aan deskundigheids bevordering door het uitrollen van een meester-gezeltraject en gerichte trainingen. Daarbij focussen we op procesbegeleiding, didactische en pedagogische vaardigheden en het werken met kwetsbare doelgroepen.

Onze to do lijst; impact als kompas
Net als onze zustermerk Kaleidoscoop werken we bij Cultuurmakers cyclisch. We realiseren co-creaties, organiseren netwerkbijeenkomsten, deskundigheidsbevordering en kennisdeling, leggen verbindingen tussen samenwerkingspartners, monitoren en evalueren en leggen verantwoording af bij opdrachtgevers en subsidienten. We zorgen dat inzichten, ervaringen en resultaten breed beschikbaar zijn en bijdragen aan professionalisering van het veld. Omdat we bottom-up werken, ligt het exacte aantal en de inhoud van activiteiten voor ons vooraf niet vast. We stemmen in principe af op vraag, behoefte, budget en beschikbare tijd. Neemt niet weg dat we een aantal vaste pijlers hebben voor 2026 - 2029. We willen namelijk ons fundament versterken, verder innoveren en ons netwerk vergroten en in ieder geval twee succesvolle nieuwe subsidieaanvragen indienen. Onze pijlers zijn:

Advies en ondersteuning door:
- de begeleiding en maatwerk voor inwoners, makers en partners;
- de organisatie van minimaal veertig co-creaties (afhankelijk van vraag en context), waarbij minimaal 30%, na het doorlopen van de Impact-Bloemmethode, op eigen benen kan staan.

Bijeenkomsten organiseren, zoals:
- vier partner- en themabijeenkomsten waarbij kennis en praktijkervaringen worden uitgewisseld ter versterking van netwerken, samenwerking en kennisdeling. Minimaal 70% van de uitgenodigde partners is aanwezig en ten minste 80% van de deelnemers vindt de bijeenkomsten waardevol;
- de netwerkbijeenkomst Amateurkunsten met als doel het verbinden van verenigingen en initiatieven;
- de Dag van de Amateurkunsten, waarmee we talent en participatie zichtbaar maken;
- interne DIG-dag om verdieping van diversiteit, inclusiviteit en gelijkwaardigheid te bevorderen.

Trajecten opzetten, zoals:
- zestien nieuwe cross-over projecten met twee of meer doelgroepen;
- het meester-gezeltraject ter bevordering van kennisoverdracht en talentontwikkeling. We doen dit in samenwerking met het Huis voor de Kunsten Limburg en streven ernaar twaalf cultuurondersteuners te laten meedoen;
- coaching tijdens co-creatie sessies waarbij cultuurcoaches projecten praktisch en inhoudelijk begeleiden, zodat de sessies effectief en inclusief verlopen. Partners leren hierbij participatieve methoden, krijgen feedback, een netwerk en handvatten om samen met bewoners te werken;
- werving van interne DIG-ambassadeurs om inclusieve werkwijzen te borgen.

Zichtbaarheid vergroten door:
- impact-rapportages en makersverhalen te schrijven en publiceren via social media, nieuwsbrieven en onze website. Dit vergroot onze transparantie en het maatschappelijke draagvlak;
- de publiekscampagne Cultuurparticipatie verandert de stad te introduceren en uitrollen. In deze campagne bundelen en delen we de belangrijkste impactresultaten en makersverhalen.

Onze activiteiten organiseren we uiteraard niet vanuit een ivoren toren. Integendeel. Aan het begin van elk project formuleren we samen met onze partners minstens één impacthypothese, vertalen deze naar concrete subdoelen en kiezen passende instrumenten. Verplicht zijn korte deelnemers-vragenlijsten en eindvragen voor makers, aangevuld met voiceclips (ingesproken evaluaties van vrijwilligers), observatieverslagen en beeldmateriaal. Alle data worden geanalyseerd en gelabeld per thema voor overzichtelijke heldere meetplannen en resultaten die we kunnen bespreken. Onze cultuurcoaches kunnen makers zo gericht ondersteunen, werkzame elementen verankeren en knelpunten in de praktijk oplossen.

Kaleidoscoop

Cultuureducatie is een impactvolle motor voor ontwikkeling

Kaleidoscoop is het expertisecentrum voor cultuureducatie in Maastricht en het Heuvelland. Kunst en cultuur bieden in onze visie de ruimte om jezelf en de wereld te ontdekken. Ze stimuleren creativiteit en verbeeldingskracht en versterken sociale verbinding en maatschappelijke betrokkenheid. Ons werk komt voort uit zowel een maatschappelijke opdracht van Gemeente Maastricht als de landelijke regeling Cultuur educatie met Kwaliteit.

We willen vanuit onze visie en opdracht zo veel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking brengen met kunst en cultuur. Samen met het onderwijs en het culturele veld staan we voor kwaliteit en streven we naar duurzame impact. We verbinden scholen (primair en voortgezet onderwijs), culturele instellingen en zelfstandige kunstdocenten. We stimuleren duurzame samenwerkingen. En we creëren een inclusieve leeromgeving, waarin ieder kind zich betekenisvol, persoonlijk en creatief kan ontwikkelen en kan leren zich uit te drukken en te reflecteren. We ondersteunen scholen bij hun visievorming en brengen hen in contact met passende culturele partners die het activiteitenaanbod verzorgen. Door deze rol als verbinder versterken we de kwaliteit, continuïteit en zichtbaarheid van cultuureducatie in de regio, in nauwe samenwerking met het culturele veld en met oog voor de unieke context en behoeften van het lokale onderwijs én de culturele instellingen.

Daarbij streven we naar kansengelijkheid. Ieder kind moet kunst en cultuur kunnen ervaren, ongeacht achtergrond, thuissituatie of onderwijscontext. Door cultuureducatie via scholen te organiseren, maken we deelname onafhankelijk van ouderlijke interesse of mogelijkheden. En door gelijke toegang te bieden aan alle leerlingen, zowel economisch als praktisch via een goede vervoersregeling voor scholen, dragen we bij aan een blijvende verandering in houding en bewustzijn én aan een brede welvaart en een samenleving waarin iedereen kan meedoen en zich kan ontwikkelen. Een streven dat aansluit bij regionale ambities en wordt versterkt door inzichten uit het onderzoek Hoopvol Onderwijs van Mark Mieras (2024). Dit onderzoek onderstreept het belang van kunst en cultuur voor gelijke kansen en brede ontwikkeling.

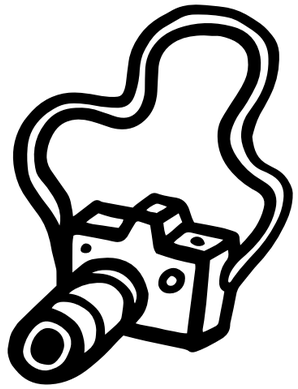
Wat ons betreft doet dus elk kind mee. Sterker nog, we richten ons daarnaast op een nog breder publiek door het organiseren van cultuureducatieve activiteiten voor inwoners tijdens hun vrije tijd. Denk hierbij aan Experiences tijdens schoolvakanties en programma's voor specifieke doelgroepen, zoals bewoners van asielzoekerscentra of mensen die een inburgeringsprogramma volgen. Het is door deze cultuurparticipatie dat mensen elkaar ontmoeten, elkaar beter begrijpen en zich verbonden voelen. Het verrijkt individuele levens en de samenleving als geheel.

Duurzame verankering van cultuureducatie
In 2026 herijken we onze missie en visie en brengen deze in lijn met de koers van Centre Céramique. We onderzoeken waar onze activiteiten voor publiek het beste gepositioneerd kunnen worden; als onderdeel van Kaleidoscoop of bij andere onderdelen van Centre Céramique, zoals Cultuurmakers Maastricht of het team Programmering. Deze heroverweging doen we met oog voor samenhang, expertise en maatschappelijke waarde.

Door onze missie en visie naadloos op die van Centre Céramique af te stemmen kunnen we onze impact verder versterken. Dat doen we met extra aandacht voor speciaal onderwijs, zodat ook kinderen met specifieke ondersteunings behoeften volwaardig kunnen deelnemen. We nemen uiteraard in de herijking de samenwerking met grote én kleine culturele instellingen mee, zodat we tevens in de toekomst een divers en inclusief aanbod kunnen garanderen. Natuurlijk blijven we scholen ondersteunen bij visievorming, zodat cultuureducatie duurzaam verankerd raakt in beleid en praktijk. We laten leerlingen tijdens schooltijd kunst en cultuur beleven door de organisatie van culturele activiteiten op school én via bezoeken aan culturele instellingen. We creëren meer sociale verbondenheid tussen leerlingen, hun omgeving en cultuur en geven kinderen een groter gevoel van betekenis, omdat ze ontdekken dat hun ideeën en expressie ertoe doen. Dat helpt hen vervolgens in hun zelfredzaamheid en zelfvertrouwen.
Tot slot willen we verder werken aan deskundigheidsbevordering en kennisdeling. Zowel voor scholen en culturele aanbieders als ons eigen team.

Ontwikkelen door kunst en cultuur

Ons toekomstperspectief
Kunstbeleving en kunstzinnige expressie
De komende periode zetten we breed in op verschillende kunstdisciplines en werken we vanuit een onafhankelijke, inhoudelijk sterke en maatschappelijk gedreven aanpak. We creëren ruimte voor innovatie en experiment binnen kaders die kwaliteit en toegankelijkheid waarborgen. Onze keuzes baseren we op actuele inzichten en bewezen effecten van cultuureducatie.

Een belangrijk speerpunt is het stimuleren van visieontwikkeling binnen scholen. Duurzame cultuureducatie begint bij een gedragen visie op schoolniveau. In ons toekomstbeeld van duurzame cultuureducatie heeft elke school in Maastricht en het Heuvelland een eigen visie op cultuureducatie, maakt zij bewuste keuzes in het culturele aanbod en blijft zij Kaleidoscoop zien als een betrouwbare partner.

Omdat we het culturele veld goed in kaart brengen, kunnen we scholen een inhoudelijke selectie uit het brede culturele aanbod bieden dat gebaseerd is op kwaliteit, relevantie en aansluiting bij actuele onderwijsthema's. Vervolgens ondersteunen we scholen bij het kiezen uit een helder overzicht van een kwalitatief topaanbod dat past bij hun context. We begeleiden hen in het hele proces (van oriëntatie tot uitvoering) en zorgen voor afstemming met culturele partners. Onze werkwijze is daarbij hybride en dus zowel vraag als aanbodgericht. We starten bij de behoefte van scholen en creëren ruimte voor dialoog en maatwerk. Daarnaast stimuleren we samenwerking en kennisdeling binnen het culturele veld en organiseren ontmoetingen en deskundigheidsbevordering voor scholen en aanbieders. Dat laatste realiseren we door het organiseren van scholing en netwerkbijeenkomsten voor zowel scholen als het culturele veld en door projecten te monitoren en evalueren.

Wat ons kenmerkt is dat we geen eigen aanbod leveren, maar scholen en culturele partners verbinden. Dat doen we door scholen te ondersteunen bij het formuleren van hun vraag, zodat cultuureducatie aansluit bij hun visie en praktijk en het artistieke autonome aanbod inhoudelijk en organisatorisch klopt. Ook als het vernieuwend of confronterend is. Om dit te kunnen, zorgen we ervoor dat we goed op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen in onderwijs en cultuur. We organiseren ontmoetingen en deskundigheidsbevordering voor scholen én culturele partners en adviseren het culturele veld. We zijn kortom sparringpartner voor beide kanten.

Uitdagen, prikkelen en verbinden
Wij geloven dat cultuureducatie en kunstvormen, zoals muziek, dans, theater en beeldende kunst, leerlingen helpen zichzelf en hun omgeving te begrijpen, hun talenten te ontdekken en een positieve identiteit te ontwikkelen. Het stimuleert hun expressie, reflectie en sociale verbinding en draagt bij aan kansengelijkheid en sociale betrokkenheid. Onze inzet richt zich op vier hoofddoelen:

We verbinden scholen en cultuur voor duurzame en betekenisvolle cultuureducatie

- **Toegankelijke cultuureducatie**
  Bevorderen van kwaliteitsverbetering in cultuureducatie door cultuureducatie toegankelijk te maken voor álle leerlingen. Daarbij zorgen we ervoor dat ons programma financieel toegankelijk is voor scholen: scholen betalen een eigen bijdrage en Kaleidoscoop bekostigt een groot deel van de lasten vanuit het activiteitenbudget en de Cultuureducatie met Kwaliteit-regeling.
- **Samenwerking onderwijs en cultuur**
  Versterken van de samenwerking tussen scholen en het culturele veld door te fungeren als betrouwbare ondersteuner, verbinder en facilitator en actief samenwerkingen te verdiepen, verbreden en verduurzamen. En door te investeren in professionalisering van zowel onderwijs als culturele partners middels deskundigheidsbevordering en netwerkbijeenkomsten waarin kennisdeling centraal staat. Dit doen we regionaal én provinciaal.
- **Deskundigheid en kwaliteitsborging**
  Versterken van deskundigheid bij scholen en culturele instellingen om samenwerking te versterken en kwaliteit te borgen. Voor scholen bieden we trainingen tot interne cultuurcoördinator en maatwerktrajecten gericht op visie, borging en kwaliteitsverbetering.
- **Verbinding school, thuis en vrije tijd**
  Versterken van de verbinding tussen school, thuis en vrije tijd door ouders actief te betrekken bij cultuureducatie via bijvoorbeeld open lessen en presentaties waarin leerlingen hun werk tonen. Daarnaast stimuleren kunstdocenten leerlingen om ook buiten school actief te worden in het culturele veld, bijvoorbeeld via verenigingen of lokale initiatieven. Zo ontstaat een natuurlijke brug tussen schoolse cultuureducatie en het aanbod en een actieve cultuurdeelname in de vrije tijd. Dit sluit aan bij het gemeentelijk beleid dat inzet op brede talentontwikkeling en participatie.

Leren en ontwikkelen
We richten ons op kinderen en jongeren in het onderwijs en dus op leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs, inclusief speciaal basisonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. In de komende periode willen we de samenwerking met het voortgezet onderwijs verder verdiepen en uitbreiden. Bijzondere aandacht gaat uit naar scholen in cultuurarme wijken of met beperkte middelen, waar cultuureducatie nog geen vanzelfsprekend onderdeel is van het onderwijsaanbod.

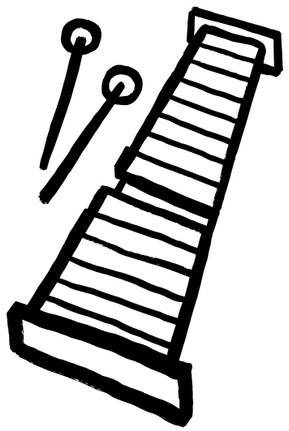
Cultuureducatie buiten schooltijd is net zo belangrijk voor kinderen als voor jongeren. En dus brengen we hen via programma's, zoals Experiences en de Kunstketel, ook in hun vrije tijd en tijdens vakanties in contact met kunst en cultuur. Bij Experiences nemen kinderen deel aan een gevarieerd aanbod van cultuur- en sportactiviteiten, verzorgd door Kaleidoscoop en Maastricht Sport. De Kunstketel is een programma waarin we met Trajekt cultuureducatie in de wijken organiseren.

We hebben niet alleen aandacht voor kinderen en jongeren. We verkennen met het HBO, waaronder de Pabo-opleiding en kunstvakopleidingen, hoe we studenten kunnen ondersteunen in het versterken van hun relatie met het culturele veld. Dit heeft als doel dat zij later in hun toekomstige beroepspraktijk cultuur kunnen integreren. Daarnaast werken we voor beleidsontwikkeling samen met de universiteit, die onderzoek doet naar de resultaten van onze cultuureducatiemonitor.

Leraren, interne cultuurcoördinatoren en schoolleiders ondersteunen we bij het ontwikkelen van een visie op cultuureducatie, het maken van inhoudelijke keuzes en het samenstellen van een passend activiteitenaanbod. We bieden hen deskundigheidsbevordering, advies en netwerkmomenten om kennisdeling en samenwerking te stimuleren.

Tot slot bieden we bewoners van asielzoekerscentra en statushouders, die bezig zijn met hun inburgeringsprogramma, eveneens culturele activiteiten aan. Daarvoor werken we samen met Stadsnomade.

We brengen kinderen en jongeren in contact met kunst en cultuur

Concrete resultaten behalen met aantrekkelijke programma's en activiteiten
Kennisdeling is voor ons geen eenmalige actie, maar een doorlopend proces dat bijdraagt aan kwaliteit, innovatie en duurzame samenwerking. Daarnaast adviseren en ondersteunen we onze partners en opdrachtgevers. Om de kwaliteit van ons programma te versterken, toegankelijkheid van cultuureducatie te vergroten en samenwerking te stimuleren, richten we ons de komende vier jaren op vier hoofdlijnen, waarbij we onze banden met Cultuurmakers optimaal gaan inzetten.

1. Samenwerking met het primair onderwijs
- Realisatie van de vierde Cultuureducatie met Kwaliteit-periode (2025–2028) in Maastricht en het Heuvelland en een toegekende aanvraag van de vijfde Cultuureducatie met Kwaliteit-periode.
- Tweederde van het aantal primair onderwijs scholen in Maastricht neemt deel aan één of meerdere programma's of onderdelen van ons aanbod met ruimte voor verdere groei.
- Voortzetting van deskundigheidsbevordering via visietrajecten, trainingen en maatwerk en jaarlijkse netwerkbijeenkomsten, zoals de Kunstcarrousel en de Toon je Talent-markt. Toon je Talent is het regionale programma waarmee we invulling geven aan de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Een voorbeeldproject binnen Toon je Talent is het project Reizen in de Tijd.

2. Samenwerking met het voortgezet onderwijs
- Behoud van deelname door 100% van de middelbare scholen in Maastricht.
- Voortzetting van de netwerkbijeenkomst als platform voor kennisdeling en samenwerking tussen voortgezet onderwijs en cultuur.
- Versterking van cultuureducatie door aansluiting bij de leefwereld van jongeren.

3. Samenwerking met het culturele veld
- Voortzetting van deskundigheidsbevordering voor culturele aanbieders.
- Heldere afspraken over samenwerking en actualisatie en professionalisering van overeenkomsten.
- Opstart- en afsluitbijeenkomsten voor culturele zzp'ers als vast onderdeel van onze jaarcyclus.

4. Onderzoek naar toekomstige samenwerkingen
- Onderzoek naar versterken cultuureducatie binnen de vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) en het MBO. Hier liggen kansen om kinderen en jongeren op verschillende momenten in hun leerloopbaan in contact te brengen met kunst en cultuur.

We monitoren structureel onze resultaten via de landelijke cultuurmonitor Evi en combineren deze met storytelling. Het gaat bij ons namelijk niet alleen om cijfers. We willen ook de verhalen erachter zichtbaar maken. De data helpen ons om trends te signaleren, beleid bij te sturen en scholen gericht te ondersteunen. We koppelen daarnaast onze praktijkervaring aan wetenschappelijke inzichten via samenwerking met Universiteit Maastricht. Zij doen onderzoek naar de resultaten van onze cultuureducatiemonitor en hun uitkomsten gebruiken we om ons beleid en onze werkwijzen verder aan te scherpen. Naast formele evaluaties en feedback kiezen we voor directe, informele terugkoppeling, bijvoorbeeld via een kort spraakbericht na afloop van een project. Dit zorgt voor snelle reflectie en praktische verbeterpunten.

Om tot slot onze zichtbaarheid en herkenbaarheid te versterken zullen we in de periode 2026 – 2029 een nieuwe huisstijl ontwikkelen die onze expertise en drang naar vernieuwing en verbinding duidelijk maakt. Daarnaast zetten we onze recent ontwikkelde socialmediastrategie actief in en herijken deze waar nodig om onze communicatie krachtig, consistent en herkenbaar te houden.

Door samenwerking blijven we vernieuwen en ontwikkelen

Samen met elkaar
Voor het realiseren van betekenisvolle cultuureducatie werken we samen met een breed netwerk van partners. Het culturele veld vormt hierin een belangrijke pijler. We werken met zelfstandige professionals, culturele instellingen en gezelschappen die een divers en kwalitatief aanbod verzorgen. Daarnaast onderhouden we contacten met lokale aanbieders zoals SKEM en In Uitvoering en met provinciale organisaties zoals het Huis voor de Kunsten Limburg.

Ook de samenwerking met andere Limburgse penvoerders binnen Cultuureducatie met Kwaliteit is van strategisch belang. We stemmen af, delen kennis en versterken samen de positie van cultuureducatie in de provincie. Verder zijn we betrokken bij stichtingen en projecten zoals Meer Muziek in de Klas en School & Omgeving, die bijdragen aan de verbreding en verdieping van cultuureducatie. Tot slot onderhouden we contact met beleidsmedewerkers van de provincie Limburg en betrokken gemeenten, waarmee we afstemming zoeken op inhoud, beleid en uitvoering.

Een cyclisch proces van groei en vernieuwing
Kaleidoscoop werkt in een cyclisch ritme dat meebeweegt met de ontwikkelingen in het onderwijs en het culturele veld. We vernieuwen voortdurend. We stemmen ons aanbod steeds opnieuw af, ontwikkelen structureel door, experimenteren waar dat kansen biedt en passen onze aanpak aan op basis van actuele inzichten. Daarbij monitoren en evalueren we continu verschillende onderdelen van ons werk; van de kwaliteit van activiteiten tot de behoeften van scholen en het culturele veld. De resultaten hiervan laten we, waar relevant, onafhankelijk toetsen door universitaire onderzoekers voor een wetenschappelijk onderbouwde en betrouwbare analyse.

Naast dit doorlopende ritme kennen we een aantal grotere mijlpalen in de komende jaren:

- In 2026 implementeren we onze nieuwe huisstijl
- In 2027 starten we met de voorbereiding van Cultuureducatie met Kwaliteit 5 (of de regeling die deze opvolgt).
- In 2028 ronden we de huidige Cultuureducatie met Kwaliteit 4 tranche af en leggen hierover eindverantwoording af.

Bijlage 1

Partners en samenwerkingen *(niet uitputtend)*

Bibliotheek Maastricht

- Kenniscentrum Empowerment Maastricht, Trajekt, Vista College.
- Boekhandel De Dominicanen, Boekhandel De Tribune, Lumiere Cinema, Veldeke Kring, Wintertuin, Theater aan het Vrijthof, Marres, VLAM, Sphinx Debat, Euregio Leest, Bureau Europa, Living Library, Hoes veur 't Limburgs, COC Limburg
- MUMC+, Verloskundigenpraktijken, GGD, Elisabeth Strouvenfonds, Number 5 Foundation, Envida, Sevagram, Oogvereniging Limburg
- Cubiss, Stichting Lezen en Schrijven, ABC Limburg, MTB, MEE
- Sally Dansgezelschap
- Sociale Verzekeringsbank, Juridisch Loket, DUO, Quiet, Kredietbank Limburg, SFFR, Betaalvereniging Limburg
- MIK Kinderopvang, Stichting Kom Leren, Samen Spelen Kinderopvang, LVO Maastricht, Mosalira, Vereniging Suringar, Praktijkonderwijs Terra Nigra, Bernard Lievegoed School, Basisschool El Habib, Novo College, Montessori College
- Burgerbegroting Maastricht
- Team Refugees, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht

Maastricht Doet, Maastricht Sport

Maastricht Museum

- Bonnefantenmuseum, Limburgs Museum, Centre Charlemagne (Aken), Grand Curtius (Luik), LGOG, musea Euregio, Via via
- Primair en voortgezet onderwijs
- Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht, Universiteit Utrecht, Universiteit Leiden en Universiteit Luik (België).
- Gemeenten Heerlen, Simpelveld en Voerendaal, steden Tienen, Jülich, Tongeren en Aken, Museum Zitadelle (Jülich), Gallo-Romeins Museum (Tongeren), Romeins Museum (Heerlen), Via Belgica, Erlebnisraum Römerstrasse.
- (wijk)verenigingen, expatgroepen en studentenorganisaties

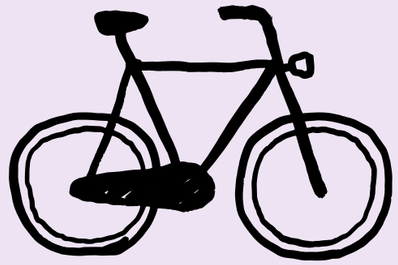
Natuurhistorisch Museum Maastricht

- Primair en voortgezet onderwijs in Zuid-Limburg (Vista College en CITAVERDE), Zuyd Hogeschool, Universiteit Maastricht (Faculty of Science and Engineering, Faculty of Health, Medicine & Life Sciences en Maastricht Multimodal Molecular Imaging Institute), Universiteit Gent, Katholieke Universiteit Leuven, Vrije Universiteit Brussel, Belgische Geologische Faculteit, Universiteit Utrecht (departement Aardwetenschappen), RWTH Aachen University (Duitsland), Brightlands Campussen, Teachers in Residence-netwerken
- Naturalis Biodiversity Center (Leiden), Oertijd Museum (Boxtel) en andere internationale musea, Het Laagland (theater)
- Museumnacht Maastricht
- Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven, IVN Natuureducatie, Natuurmonumenten, Stichting Limburgs Landschap, CNME Maastricht, ARK Natuurontwikkeling, EIS Kenniscentrum Insecten, SoortenNL, Waarneming.nl, Stichting Erfgoed Limburg, Studio Europa: Europa-archief en Verdrag van Maastricht, MACCH: interdisciplinair erfgoedonderzoek, Geologische Dienst Nederland (TNO)
- Buurtplatforms, wijkorganisaties en vrijwilligersnetwerken
- Provincie Limburg – Erfgoedlijn
- Elisabeth Strouvenfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Fonds21 (voor educatie & participatieprojecten)
- DEXLAB (SBE): digitale bezoekerservaringen (AR/VR).

Cultuurmakers Maastricht

- Bert Daenen, Tommy Toorop, Levon Lois, Mark Stevens, Michiel Ubels, Monica Martins, Wouter Greven, Vloggers Xam en Martina
- Nieuwe Buren | Zuyd HS FADE, Door de Ogen | Zuyd HS iArt-s, VISTA college, Zuyd Hogeschool, Terra Nigra Praktijkonderwijs, Kunstscholen Maastricht, Novo College
- Provincie Limburg, Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
- Burgerbegroting Maastricht
- Bonnefanten, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, CNME, Lumière Cinema
- Buurtnetwerk Amby, Stichting Wyckerpoort Actief, Buurtnetwerk Céramique, COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers)
- Nederlandse Dansdagen, Opera Zuid, SALLY Dansgezelschap Maastricht, Dookie Doet, @ease, Kunstenaarscollectief MOHA, Toneelgroep Maastricht
- Kenniscentrum Empowerment Maastricht, Leger Des Heils, The Masters, Sevagram, Envida, Kunst en Koffie | Trajekt , Stichting Hertog Zout, Stichting Stadsnomade | Trajekt, Van Hezik.IM, Via Zuid talentont - wikkeling, Ad Hoc, Bazaar du Sud, Coffeelovers, Heads Up, Je Energiespaarder, KlimaatKermis, LKCA, Maximus, SOAP, Stadstuin/voedselbank De Greune Luiper, Stichting CODE043, Stichting met je Hart Maastricht, The rest for the wicked, Vereniging Gouden Uren, Video Power, Woonpunt, XONAR, Kunsteducatie, De Schrijfclub, iArts • ArkA Symfonieorkest, Banka Studio's, Bateria Volle Petaj, Batisa Maastricht, Beverband (oproep socials), Buurt Opera Malpertius BOM, Buurttheater Maastricht BTM, Catotsh, Damesband Les Philfolles, De Zuiderlingen, ENCI-koor, Entusiasta, Maastricht Primera, Gemengd Koor Sjantée Scharn, Gemengde Zangvereniging Crescendo, Hilberry Possie, Kamerkoor Maastricht, Kamerkoor Quartna, Kamerkoor Transparence Heerlen, Katerjach Mestreech, Kinderkoor de Vlinderboom, Koninklijk St. Caeciliakoor, Koninklijke zangvereniging Mastreechter Staar, La Muze, Limburgs Jeugd Symfonie Orkest (voorheen Amikejo), Limburgse Koorschool, Limpro, Lingua e Musica, Maastrichts Seniorenorkest, Maastrichtse Verkennersband, Mannenkoor Borgharen, Maos en Neker, Mestreechs Volkstheater, Mestreechter Gelegenheidskoer, Mestreechter Operette Vereiniging, Mixed Harmony Maastricht, Musique Complete, Ouder- en Vriendenkoor Sterremix, Ouderen Societeit Belfort / Koor Nog Niks Verlierd, Ouderenkoor Ouch Joonk Gewees, Passa Tempo, Popkoor Vivas, Queer Art Club, Segura!, Senioren Drumband Maastricht, Seniorenkoor The Young Once, Sophie en Gertjan | kunst - bende 2023, Stem des Volks, Stichting Moetiara Maloekoe: Ikatan, Stichting Pakhuis Maastricht, Symfonieorkest Avanti, The Lonely Beatles (alle verzorgingshuizen van Maastricht), Toneelgroep Blik, Toneelgroep Lummel, Toneelgroep Papaver, Toneelvereniging Accent, Toneelvereniging Alles is Drama (A=D), Toneelvereniging M'46, Toonkunstkoor Maastricht, Tryana y Luca, Tuna Feminine Maastricht, Universiteitskoor Maastricht, Universiteitsorkest Maastricht, Vocal Group 2enjoy, Vocal Group Celebrations, Vocal Group Mes Amie, Vocal Group Odeon, Vocal Harmony (voorheen Ghesellen van den Sanck / De Zingende Pótsvrouwe), Vocalgroup Alliance Vocalgroup Scatch, Vrouwenkoor Femmeuse, Wieker Hofzengers, Zangkoor Ascension, Zangkoor Don Bosco, Zangkoor L'Espérance, Zangvereniging De Looier Twie, Fanfare Concordia, Wieker Fanfare Sint Franciscus, Fanfare Du Kwatsj, Fanfare Sint Servatius, Fanfare St. Cornelius, Fanfare St. Hubertus, Garderizzjemint De Kachelpiepers, Harmonie Heer Vooruit, Harmonie Kunst Door Oefening, Harmonie Sint Petrus en Paulus, Harmonie Sint Pieter 1890, Harmonie Sint Walburga, Harmonie St. Caecilia De Gele Rijders, Harmonie St. Michaël Heugem, Harmonie Wilhelmina (Wolder), Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht, Koninklijke Harmonie van Heer

Kaleidoscoop

- Bernard Lievegoed College, Bonnefanten College, Sint-Maartenscollege, Schoolbesturen: Stichting Kom Leren, MosaLira, Innovo, Suringar, Kunsteducatie Het Brede Spoor, Limburgse Koorschool, Novo College, Terra Nigra Praktijkonderwijs, VISTA college, VMBO Maastricht, Porta Mosana College, Zuyd Hogeschool, afdelingen Communication and Multimedia Design, Leraar Basisonderwijs, Maastricht Institute of Arts, Toneelacademie Maastricht en Docent Muziek
- Bonnefanten, Lumière Cinema, Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, Maastricht Sport, Museum Het Ursulinenconvent
- COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers)
- Drukkunstmuseum (nu Kapel van Verbeelding), Fotomuseum aan het Vrijthof, Het Laagland, Hoge Fronten, Huis voor de Kunsten Limburg, Boven Water Muziektheater, De Blockbox (o.a. In2YourPlace en @ease), LKCA, 't Magisch Theatertje, SALLY Dansgezelschap Maastricht, Opera Compact, Opera Zuid, Stichting Moerveld, Stichting CODE043, Stichting Stadsnomade, Theater aan het Vrijthof, Toneelgroep Maastricht, Muziekgieterij, Philzuid, Trajekt, Bibliotheek Meerssen, Kasteel Valkenburg, Kasteel Wijlre
- Nederlandse Dansdagen, Jazz Maastricht, Museumnacht Maastricht, Kunstdagen Wittem
- Sociale Zaken Maastricht Heuvelland

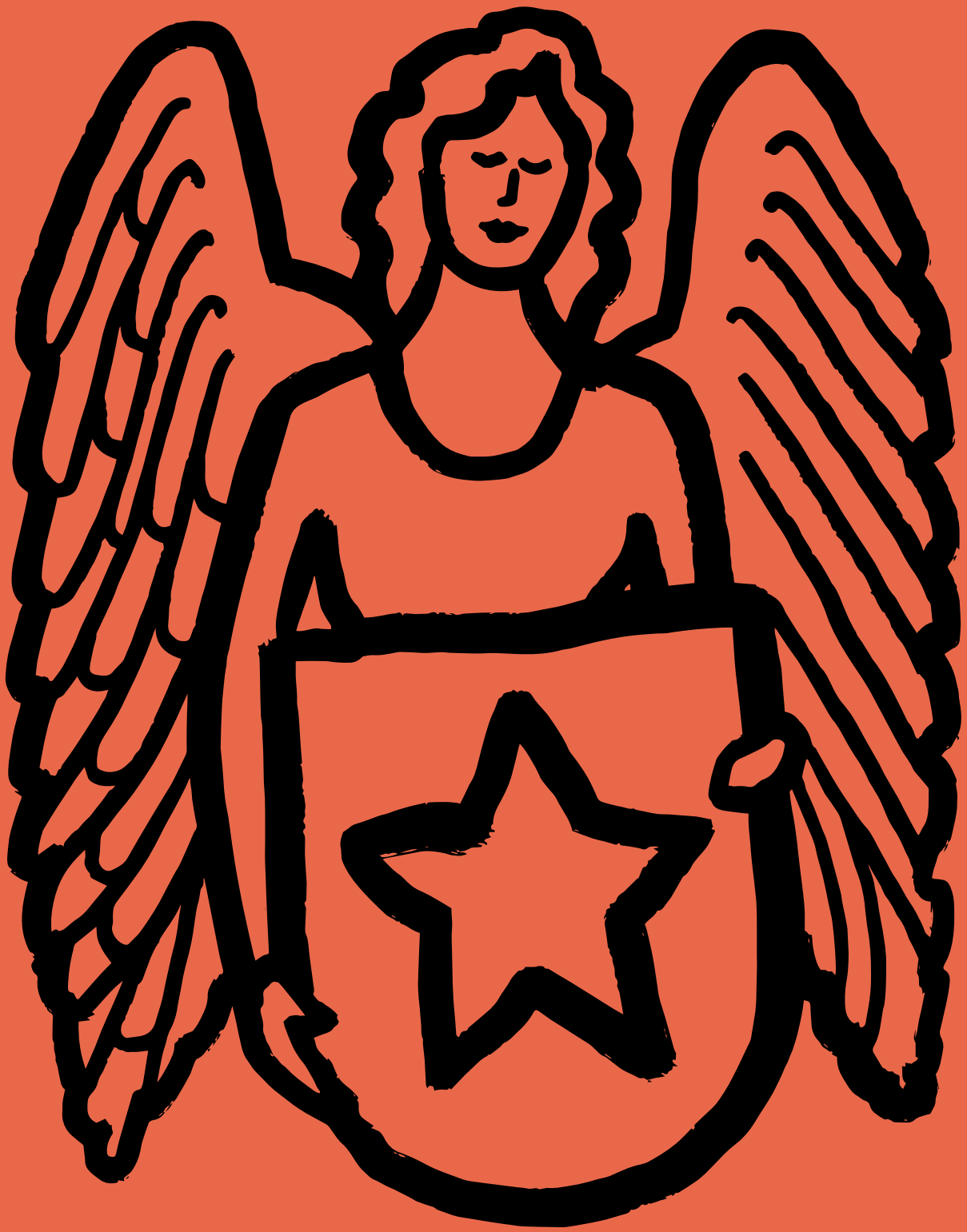
Met dank aan
alle medewerkers
en vrijwilligers van
Centre Céramique

Colofon

Teksten: © Centre Céramique
Eindredactie: Wim Hupperetz, Els Roobroeck, Maartje Janssen en Eliane Mans (Buro Open).
Begeleiding Theory of Change methode: ADC Consulting
Fotografie en artist impressions: Anne Schulp | Naturalis, Ewout Huibers, Frencken | Scholl architecten, Jean Pierre Geusens, Johan Strijckers | Metasuite, Laura Knipsael, Mike Bink Fotografie, Raoul Limpens, Nico Bastens Photography | fotonique®, Paul van der Veer, Servaas Nijens en VB Erfgoed
Illustraties: Stang Gubbels
Vormgeving: Zuiderlicht

Versie juli 2026
centrecéramique.nl

Cultuur zit in ons allemaal,
is van ons allemaal.

Centre
Céramique